

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Ρατσιστικός λόγος»

Συγγραφή: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Εφαρμογή: ΑΙΜΙΛΙΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ρατσιστικός λόγος

Εφαρμογή σεναρίου

Αιμιλία Φουντούκη

Δημιουργία σεναρίου

Χριστίνα Σωτηροπούλου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

4^ο Γυμνάσιο Κερατσινίου

Χρονολογία

Από 8-1-2015 έως 12-2-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

3^η Ενότητα: Είμαστε όλοι ίδιοι. Είμαστε όλοι διαφορετικοί.

Α΄ μέρος: εισαγωγικά κείμενα

Ε΄ μέρος: δραστηριότητες παραγωγής λόγου.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

8 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

II. Εικονικός χώρος: wiki τμήματος

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τον εκπαιδευτικό απαραίτητη είναι η εξοικείωσή του με την τέχνη του κινηματογράφου όπως και με την εργασία σε ομάδες. Οι μαθητές θα ήταν χρήσιμο να είναι επίσης εξοικειωμένοι με την ομαδοσυνεργατική εργασία και τη συνεργατική γραφή. Επίσης, θα πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν ορισμένα κειμενικά είδη, όπως το άρθρο, η συνέντευξη, το ημερολόγιο, ο διάλογος και να γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά τους. Είναι, τέλος, αναγκαίο να διαθέτει η αίθουσα διδασκαλίας διαδραστικό πίνακα ή βιντεοπροβολέα και, αν είναι δυνατόν, ασύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο και να είναι διαθέσιμοι έξι φορητοί υπολογιστές. Σε αντίθετη περίπτωση οι δραστηριότητες μπορούν να υλοποιηθούν στο εργαστήριο πληροφορικής, εφόσον αυτό είναι ελεύθερο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Χριστίνα Σωτηροπούλου, Ρατσιστικός λόγος, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές παρακολουθούν μια κινηματογραφική ταινία μικρού μήκους ως αφορμή για να ξεκινήσει συζήτηση με θέμα τον ρατσισμό, η οποία συνοδεύεται

και από μελέτη σχετικού κειμένου. Σε ένα δεύτερο επίπεδο και με δεδομένο ότι οι μαθητές ήδη διαβάζουν με ενεργό τρόπο κείμενα κινούμενης εικόνας, αξιοποιείται αυτή τους η εξοικείωση για να αντιληφθούν ότι μια κινηματογραφική ταινία είναι ένα πολυτροπικό κείμενο που συνδυάζει ποικίλα σημειωτικά συστήματα, ώστε να κατασκευαστεί το νόημα. Εργαζόμενοι σε ομάδες αποδομούν την ταινία μικρού μήκους που παρακολούθησαν, για να αναγνωρίσουν τις συμβάσεις του συγκεκριμένου κειμενικού είδους και να διακρίνουν τα ποικίλα σημειωτικά συστήματα και τη συνεισφορά του καθενός στην κατασκευή του νοήματος. Στη συνέχεια, ασκούνται στη δημιουργική γραφή συνθέτοντας με τρόπο συνεργατικό διαφορετικά είδη κειμένων που έχουν ως αφετηρία την ταινία που παρακολούθησαν. Οι παραπάνω δραστηριότητες συνοδεύονται από παραγωγή ψηφιακών κειμένων (αρχείο παρουσίασης, αρχείο επεξεργασίας κειμένου) και υλοποιούνται σε ένα περιβάλλον συνεργατικής μάθησης.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι μαθητές από πολύ μικρή ηλικία έχουν την εμπειρία της τηλεόρασης και του βίντεο, έχουν μάθει να κατανοούν τις κινούμενες εικόνες και γνωρίζουν τους κώδικες και τις συμβάσεις μέσω των οποίων οι κινούμενες εικόνες αφηγούνται ιστορίες. Επιπλέον οι έφηβοι αποτελούν ένα μέρος του κοινού των κινηματογραφικών ταινιών (έστω και με τη μορφή του home cinema και του dvd), αλλά και κινηματογραφικές ταινίες έχουν βασικό αποδέκτη το εφηβικό κοινό. Έτσι, το σενάριο αξιοποιεί αυτό που είναι οικείο για τους μαθητές (κινούμενη εικόνα/κινηματογράφος), για να τους βοηθήσει να γίνουν πιο προσεκτικοί, πιο συνειδητοί και, τελικά, κριτικοί αναγνώστες της εικόνας.

Επιπλέον, σύμφωνα με το πλαίσιο του κινήματος των πολυγραμματισμών, έχει αλλάξει ο τρόπος παραγωγής του νοήματος εξαιτίας της επίδρασης των νέων

επικοινωνιακών τεχνολογιών. Το νόημα τώρα παράγεται με τρόπους περισσότερο πολυτροπικούς, τόσο στη δημόσια και εργασιακή όσο και στην ιδιωτική ζωή μας, όπου η γλώσσα συνδέεται άρρηκτα με την εικόνα, τον ήχο και τον χώρο (Kalantzis & Kope 1999).

Αντιμετωπίζοντας τον κινηματογράφο ως πολυτροπικό κείμενο, επικεντρώνουμε στον συνδυασμό διαφορετικών συστημάτων νοηματοδότησης. Γιατί σε κάθε κινηματογραφική ταινία υπάρχει μία σύνθετη αλληλεπίδραση ανάμεσα σε τροπικότητες που συνυπάρχουν και συλλειτουργούν, όπως λόγος, εικόνες, ήχοι, μουσική, χρώματα κλπ., οι οποίες, συνδυαζόμενες, κατασκευάζουν νοήματα. Επομένως, για να αναλυθεί μια ταινία ως πολυτροπικό κείμενο χρειάζεται να διερευνηθούν ταυτοχρόνως οι διαφορετικοί τρόποι που τη συγκροτούν (Kress & van Leeuwen 2001). Αν εφαρμόσουμε τη γραμματική του πολυτροπικού κειμένου, εντοπίζουμε τον τρόπο οργάνωσης των διαφόρων σημειωτικών συστημάτων τα οποία χρησιμοποιεί ο κινηματογράφος, τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση, όπως και τη σχέση τους με το κείμενο ως όλον (Κοντούλα, Σωτηροπούλου & Τύμπα 2012).

Η εξοικείωση με τη γλώσσα του κινηματογράφου, βοηθά τον μαθητή να αντιληφθεί τους τρόπους με τους οποίους κατασκευάζεται η πραγματικότητα σε μια ταινία, αλλά και να συνειδητοποιήσει τη δική του κατασκευή της πραγματικότητας ως αποτέλεσμα του διαλόγου μεταξύ των προσωπικών του βιωμάτων και του λόγου της κινηματογραφικής τέχνης. Έτσι, ο μαθητής αντιλαμβάνεται ότι τα νοήματα δομούνται υπό συνεχή διαπραγμάτευση σε διαφορετικά, κάθε φορά, κοινωνικοπολιτισμικά πλαίσια και μαθαίνει να προσεγγίζει κριτικά τις ποικίλες εκδοχές της πραγματικότητας που δημιουργούνται.

Το συνεργατικό πλαίσιο μάθησης αντλεί από τη θεωρία του εποικοδομητισμού (κοινωνικού και κοινοτικού/social, communal constructivism), σύμφωνα με την οποία οι μαθητές γίνονται ενεργοί συντελεστές της μάθησής τους οικοδομώντας τη δική τους γνώση και συμμετέχοντας στη διαδικασία οικοδόμησης της γνώσης για τους συμμαθητές τους. Σε καταστάσεις και δραστηριότητες αυθεντικές οι μαθητές

αλληλεπιδρούν και παράγουν γνώση που ωφελεί τους ίδιους, αλλά και άλλους (Σαπουντζής 2011). Σ□ αυτό το περιβάλλον ο εκπαιδευτικός επανακαθορίζει τον ρόλο του ως καθοδηγητή και βοηθού περισσότερο παρά ως πηγής και αγωγού γνώσης.

Ο σχεδιασμός των δραστηριοτήτων, εκτός των παραπάνω, στηρίχθηκε στον ρόμβο της γλωσσικής εκπαίδευσης (Κουτσογιάννης & Αλεξίου 2012).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Αναμένεται οι μαθητές:

- Να διακρίνουν το φαινόμενο του ρατσισμού στις σύγχρονες κοινωνίες καθώς και τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που το στηρίζουν.
- Να αντιληφθούν πώς κατασκευάζεται η πραγματικότητα σε μία κινηματογραφική ταινία μικρού μήκους με θέμα τον ρατσισμό.
- Να διακρίνουν τη δική τους κατασκευή της πραγματικότητας ως αποτέλεσμα του διαλόγου τους με την ταινία.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Αναμένεται οι μαθητές:

- Να αντιληφθούν τη λειτουργία της γλώσσας ως φορέα αξιών, πεποιθήσεων, ιδεολογίας.
- Να διακρίνουν και να συνεκτιμούν τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία του λόγου για την κατασκευή και πρόσληψη του νοήματος.
- Να γνωρίσουν τους ποικίλους σημειωτικούς τρόπους μιας κινηματογραφικής ταινίας και το πώς αυτοί αλληλεπιδρούν για τη σύνθεση του τελικού καλλιτεχνικού προϊόντος.
- Να αντιληφθούν τις διαφορές στα τυπικά χαρακτηριστικά, στο ύφος, στην

επιλογή των λέξεων και γενικότερα στη χρήση της γλώσσας σε διάφορα κειμενικά είδη.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός-Κλασικός γραμματισμός

Αναμένεται οι μαθητές:

- Να αναγνωρίζουν τον ρόλο της γλώσσας, σε σχέση με τα υπόλοιπα σημειωτικά συστήματα, σε μια κινηματογραφική ταινία για να κατασκευαστεί το νόημα.
- Να αντιληφθούν ότι στον κινηματογράφο συνυπάρχουν και συλλειτουργούν ποικίλα συστήματα νοηματοδότησης, γλωσσικά και εξωγλωσσικά.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το νόημα κατασκευάζεται από την προσωπική ανάγνωση του καθενός μαθητή.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι, για να είναι αποτελεσματικό ένα κείμενο, θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις επικοινωνιακές ανάγκες για τις οποίες συντάσσεται.

Νέοι γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να διαβάσουν μια κινηματογραφική ταινία ως πολυτροπικό κείμενο.
- Να εξοικειωθούν με τις τεχνικές του κινηματογράφου, οι οποίες διαμορφώνουν τη γλώσσα της εικόνας (πεδίο, γωνία κάμερας, ζουμάρισμα, προσωπικό πλάνο, ρυθμός γυρίσματος κ.λπ.), ώστε να αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους στην κατασκευή του νοήματος.
- Να ασκηθούν στην παρουσίαση των απόψεών τους με το λογισμικό παρουσίασης.
- Να ασκηθούν στη δημιουργική συμπαραγωγή λόγου μέσω της χρήσης προγράμματος επεξεργασίας κειμένου.
- Να εξοικειωθούν με την ανάρτηση εργασιών και σχολίων, αλλά και με τη

συνεργασία σε περιβάλλον Web 2.0 (wiki).

Κριτικός γραμματισμός

- Αναγνωρίζοντας οι μαθητές τη λειτουργία των διαφόρων σημειωτικών συστημάτων που συγκροτούν μια ταινία, επιδιώκεται να αρχίσουν να αναγνωρίζουν πώς ο συγκεκριμένος συνδυασμός των συστημάτων κατασκευάζει μία εκδοχή της πραγματικότητας την οποία διαβάζουν ανάλογα με τις εμπειρίες τους, τις αξίες τους, τις ταυτότητές τους, κατασκευάζοντας, τελικά, τη δική τους εκδοχή.
- Επιδιώκεται επίσης να σταθούν κριτικά απέναντι σε διαφορετικά κειμενικά είδη και να μπορούν να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές τους, αλλά και το ρόλο του πομπού και του δέκτη στη διαμόρφωση της μορφής του μηνύματος.

Διδακτικές πρακτικές

- Οι μαθητές ασκούνται στην ομαδοσυνεργατική μάθηση μέσω της οποίας καλλιεργείται ο διάλογος και ο αλληλοσεβασμός.
- Αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, γεγονός που συντελεί στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της υπευθυνότητας και της ενεργού συμμετοχής στην οικοδόμηση της γνώσης.
- Αναπτύσσουν την παρατηρητικότητά τους σε σύνθετα πολυτροπικά κείμενα.
- Συντάσσουν ομαδοσυνεργατικά κείμενα και έτσι καλλιεργούν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους και αντιλαμβάνονται την αξία της αλληλεπίδρασης στην παραγωγή ενός πρωτότυπου κειμένου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η εφαρμογή του παρόντος διδακτικού σεναρίου είχε ως αφετηρία τον προβληματισμό για το φαινόμενο του ρατσισμού και την ανάγκη να ευαισθητοποιηθούν οι έφηβοι μαθητές στο κοινωνικό αυτό πρόβλημα συνειδητοποιώντας τα αδιέξοδα στα οποία αυτό μπορεί να οδηγήσει τις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Ένας πολύ αποτελεσματικός τρόπος για να αρχίσει αυτή η συζήτηση κρίθηκε η προβολή μιας ταινίας μικρού μήκους με σχετικό θέμα, δεδομένου ότι οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τον κινηματογράφο και γενικότερα με την κινούμενη εικόνα. Η εξοικείωση όμως δεν σημαίνει πάντα και κριτική πρόσληψη ούτε και ικανότητα αποδόμησης των πολλαπλών σημειωτικών συστημάτων ενός σύνθετου πολυτροπικού κειμένου. Όπως αναφέρει και η δημιουργός της διδακτικής πρότασης, ο οπτικός γραμματισμός, και μάλιστα ο κριτικός οπτικός γραμματικός, είναι απαραίτητο να αποτελέσει αντικείμενο συστηματικής ενασχόλησης στον χώρο του σχολείου. Εξυπακούεται ότι το παρόν σενάριο δεν καλύπτει αυτή την ανάγκη. Απλώς επιδιώκει να προϋδεάσει τους μαθητές για μια πιο κριτική στάση προς την κινούμενη εικόνα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Συνδέεται με το Α΄ μέρος της 3ης ενότητας «Είμαστε όλοι ίδιοι. Είμαστε διαφορετικοί». Επίσης με τους γενικούς στόχους του ΔΕΠΠΣ (ΔΕΠΠΣ: 47) «να αναπτύσσουν [οι μαθητές] τη δυνατότητα πρόσληψης του αξιακού περιεχομένου των μηνυμάτων του ομιλούντος, ανάλογα με τις πραγματολογικές και σημασιακές αποχρώσεις του λόγου» καθώς και «να αξιολογούν τις πληροφορίες εκτιμώντας τα γλωσσικά, εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία του λόγου». Επίσης, σύμφωνα με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο (2011), τα πολυτροπικά και τα ψηφιακά κείμενα συνιστούν κειμενικά είδη και επιδιώκεται «να κατανοήσουν [οι μαθητές] στην κατεύθυνση ενός πολυτροπικού γραμματισμού τη σχέση οπτικού και λεκτικού γραμματισμού» όπως και «να κατανοήσουν ότι η επικοινωνία αποτελεί μια διαδικασία κατά την οποία

ανταλλάσσονται διαφορετικές γνώσεις, στάσεις και ιδεολογίες, ώστε να είναι σε θέση να τις διαπραγματεύονται» (Πρόγραμμα Σπουδών: 10). Επιπλέον, «να συντάσσουν πολυτροπικά κείμενα και να εξηγούν το αποτέλεσμα από τη χρήση διαφορετικών τρόπων σε αυτά τα κείμενα» (Πρόγραμμα Σπουδών: 74). Τέλος, σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ, οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν «να αναγνωρίζουν τις διαφορές ανάμεσα στα κειμενικά είδη, να εντοπίζουν τον τρόπο οργάνωσης και το ύφος τους και να αξιολογούν την αποτελεσματικότητά τους, ανάλογα με την κατάσταση επικοινωνίας» και «να συντάσσουν κείμενα διαφορετικού είδους ανάλογα με τον αποδέκτη, το σκοπό και την κατάσταση επικοινωνίας» (ΔΕΠΠΣ:48).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα αξιοποιούνται ως μέσα πρακτικής γραμματισμού. Συγκεκριμένα:

- Ως πηγή εξεύρεσης της ταινίας.
- Ως εργαλεία παραγωγής πολυτροπικού κειμένου (πρόγραμμα παρουσίασης).
- Ως εργαλεία παραγωγής συνεργατικού γραπτού λόγου (ΠΕΚ).
- Ως χώροι συγκέντρωσης υλικού, επικοινωνίας και συνεργασίας (wiki).

Κείμενα

Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου, 3^η ενότητα:

Κείμενο 1 Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου

- [Pepe Danquart, Ο λαθρεπιβάτης \(ταινία μικρού μήκους\), 1994](#)
- [Μερικοί κινηματογραφικοί όροι](#)
(πηγή: <http://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=7505.0>)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' φάση: 1^η και 2^η διδακτική ώρα – στην αίθουσα διδασκαλίας (εισαγωγικές δραστηριότητες)

Την 1^η ώρα του διδακτικού δώρου οι μαθητές παρακολούθησαν την ταινία του [Pepe Danquart, Ο λαθρεπιβάτης](#) ως εισαγωγή στο θέμα της 3^{ης} ενότητας (Είμαστε όλοι ίδιοι. Είμαστε όλοι διαφορετικοί). Η ταινία προβλήθηκε στον διαδραστικό πίνακα χωρίς να έχουν δοθεί εκ των προτέρων πληροφορίες για το θέμα και το περιεχόμενό της, ώστε να αποτελέσει έναυσμα μιας συζήτησης για τον ρατσισμό. Οι μαθητές παρακολούθησαν την ταινία με προσοχή και κλιμακούμενο ενδιαφέρον, όπως φάνηκε από τις αυθόρμητες αντιδράσεις και τα σχόλιά τους, για τα πρόσωπα της ταινίας και για τη στάση τους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η αυξανόμενη δυσφορία τους για τη συμπεριφορά της ηλικιωμένης κυρίας προς τον νεαρό αλλοδαπό και το γεγονός ότι διασκέδασαν πολύ την ανατροπή που επιφυλάσσει η ταινία στον θεατή μετά την είσοδο του ελεγκτή εισιτηρίων στο τραμ.

Στη συνέχεια ξεκίνησε μια πολύ γόνιμη συζήτηση στην οποία συμμετείχε ενεργά το σύνολο σχεδόν των μαθητών της τάξης. Τα παιδιά ζήτησαν το λόγο χωρίς να τους τεθεί καμία ερώτηση και έθιξαν ζητήματα, όπως την άσκηση λεκτικής βίας από την ηλικιωμένη κυρία, τα προσβλητικά σχόλια για την καταγωγή του νεαρού και τη σιωπή των υπόλοιπων επιβατών του τραμ. Θεώρησαν επίσης δικαιολογημένη την αντίδραση του νεαρού να φάει το εισιτήριο της κυρίας μετά την παρατεταμένη και επίμονη επίθεσή της εναντίον του. Όταν τέθηκε το ερώτημα αν διαφωνούσαν με όλα όσα είπε η κυρία για τους μετανάστες, κάποιοι μαθητές είπαν πως συμφωνούν στο ότι δεν πληρώνουν φόρους, τουλάχιστον οι περισσότεροι, και στο ότι πιθανόν ενισχύεται η ανεργία και η παράνομη εργασία. Κάποιοι άλλοι πρόσθεσαν ότι η ευθύνη ίσως να μην είναι δική τους και ότι σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να φερόμαστε ρατσιστικά στους αλλοδαπούς.

Με αφορμή αυτή την παρατήρηση τέθηκαν από τη διδάσκουσα οι ερωτήσεις *τι είναι ρατσισμός και πώς μπορεί κάποιος να γίνει ρατσιστής* και ζητήθηκε από δύο παιδιά να διαβάσουν στην ολομέλεια το [κειμένο 1 του σχολικού εγχειριδίου](#) (*Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου*) αναλαμβάνοντας η μία τον ρόλο της κόρης και ο άλλος τον ρόλο του πατέρα. Μετά την ανάγνωση του κειμένου οι

μαθητές παρατήρησαν ότι η φράση του κειμένου «καχυποψία και περιφρόνηση απέναντι στα πρόσωπα που έχουν φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά διαφορετικά από τα δικά μας» αποδίδει με ακρίβεια τη συμπεριφορά της ηλικιωμένης κυρίας απέναντι στον νεαρό και ότι το λάθος που κάνει είναι ότι συγχέει τη διαφορετικότητα με την ανωτερότητα. Ιδιαίτερα στάθηκαν και στη σκέψη ότι «η αυθόρμητη φύση των παιδιών δεν είναι ρατσιστική. Ο άνθρωπος δε γεννιέται ρατσιστής» και αναφέρθηκαν στον ρόλο του στενού ή ευρύτερου περιβάλλοντος για τη διαμόρφωση κοινωνικών στάσεων και αντιλήψεων.

Κατά τη 2^η διδακτική ώρα η συζήτηση επανήλθε στην ταινία. Οι μαθητές ενημερώθηκαν ότι η ταινία που παρακολούθησαν είναι παραγωγή του 1993 και ότι κέρδισε το Όσκαρ ταινίας μικρού μήκους το 1994. Στη συνέχεια, τέθηκε το θέμα των μέσων που διαθέτει και χρησιμοποιεί ένας σκηνοθέτης, για να πετύχει τους στόχους του. Διαπιστώθηκε ότι οι σκέψεις και τα συναισθήματα που μας προκάλεσε η ταινία καθώς και ο σχολιασμός που ακολούθησε ήταν αποτέλεσμα του κινηματογραφικού έργου ως όλου, ως ενός πολυτροπικού κειμένου, δηλαδή, που επιδιώκει να επιτύχει το στόχο του αξιοποιώντας πολλαπλούς σημειωτικούς τρόπους. Ζητήθηκε από τους μαθητές να σκεφτούν ποιοι διαφορετικοί κώδικες/τρόποι χρησιμοποιούνται από μια ταινία και ανέφεραν την εικόνα και τη θέση της κάμερας, τον προφορικό λόγο, τον ήχο, τα βλέμματα και τις κινήσεις των προσώπων. Επισημάνθηκε ότι οι κινηματογραφικές ταινίες είναι πολυτροπικά κείμενα ιδιαίτερος σύνθετα και ότι οι σκηνοθέτες έχουν στις αποσκευές τους έναν ευρύ θεωρητικό εξοπλισμό που συνοδεύεται και από ανάλογους όρους. Συμφωνήσαμε να εξοικειωθούμε με μερικούς από αυτούς, ώστε να τους χρησιμοποιήσουμε σε μια απόπειρα αποδόμησης της ταινίας μικρού μήκους που παρακολουθήσαμε.

Για τον σκοπό αυτό δόθηκαν στους μαθητές μερικοί κινηματογραφικοί όροι και οι ορισμοί τους. Στη συνέχεια τους ζητήθηκε, αφού μελετήσουν το σχετικό υλικό, να εξηγήσουν τι σημαίνει σενάριο, πλάνο, σκηνή κλπ. φέρνοντας ανάλογα παραδείγματα από την ταινία. Μετά την εξοικείωση με τους κινηματογραφικούς όρους έγινε ο

χωρισμός των ομάδων. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες (σεναρίου, σκηνής, πλάνου, ήχου). Ο αριθμός των μελών δεν ήταν ο ίδιος για την καθεμιά. Οι δύο πρώτες ομάδες (σεναρίου, σκηνής) αποτελούνταν από τέσσερα μέλη και οι άλλες δύο (πλάνου, ήχου) από επτά. Ο χωρισμός αυτός κρίθηκε σκόπιμος, επειδή οι ομάδες πλάνου και ήχου θεωρήθηκε πως έχουν μεγαλύτερο όγκο δουλειάς και θα έπρεπε να διασφαλιστεί μια σχετική ισορροπία. Η σύνθεση των ομάδων έγινε με κριτήριο την κριτική ικανότητα των μαθητών, τον βαθμό κοινωνικοποίησης του καθενός και την εξοικειώσή τους με τα ηλεκτρονικά εργαλεία. Έγινε προσπάθεια οι ομάδες να είναι πολυσυλλεκτικές. Επίσης λήφθηκε υπόψη η συνεργασία των μαθητών σε προηγούμενες ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες και οι σχέσεις και οι δυναμικές που είχαν αναπτυχθεί σε αυτές.

β' φάση: 3^η και 4^η διδακτική ώρα – στην αίθουσα διδασκαλίας (επεξεργασία 1^{ου} φύλλου εργασίας)

Στην αίθουσα διδασκαλίας μεταφέρθηκαν έξι φορητοί υπολογιστές με ασύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο, δύο για τις ομάδες σεναρίου και σκηνής και τέσσερις για τις ομάδες πλάνου και ήχου. Το [1^ο φύλλο εργασίας](#) μοιράστηκε στους μαθητές σε έντυπη μορφή, αλλά υπήρχε και σε ηλεκτρονική μορφή στην επιφάνεια εργασίας. Οι ομάδες είδαν αρχικά τις ερωτήσεις και έπειτα ξαναπαρακολούθησαν κριτικά την ταινία εστιάζοντας στα ζητήματα που έθετε το φύλλο εργασίας τους. Στη συνέχεια, οι ομάδες σεναρίου και σκηνής συνέχισαν την επεξεργασία των φύλλων και τη δημιουργία του PowerPoint που θα συνόδευε την παρουσίασή τους. Από τις ομάδες πλάνου και ήχου ζητήθηκε, αφού πρώτα συζητήσουν τα θέματα που αφορούν την ομάδα τους, να μοιραστούν σε υποομάδες προκειμένου να φτιάξουν τις διαφάνειες του αρχείου παρουσίασης.

Ο τρόπος χωρισμού των υποομάδων και οι αρμοδιότητες της καθεμιάς δεν καθορίστηκαν με ακρίβεια, αλλά επιδιώχθηκε η αυτοοργάνωση των μαθητών. Έτσι, η ομάδα ήχου, αφού συζήτησε τις ερωτήσεις, τις μοίρασε και η κάθε υποομάδα

ανέλαβε να δημιουργήσει τις μισές διαφάνειες του PowerPoint. Η ομάδα πλάνου επέλεξε την εξής διαδικασία: παρακολούθησαν όλα τα μέλη της ομάδας την ταινία έχοντας αναλάβει να διερευνήσει ο καθένας μία από τις ερωτήσεις του φύλλου εργασίας. Στη συνέχεια έφτιαξαν όλοι μαζί το PowerPoint μετά από συζήτηση των επιμέρους ερωτήσεων.

Η ομάδα σεναρίου κλήθηκε να μελετήσει το θέμα, τα πρόσωπα και τα χαρακτηριστικά τους, τις μεταξύ τους σχέσεις, τη δράση τους. Η ομάδα σκηνής εντόπισε τις σκηνές από τις οποίες αποτελείται η ταινία και τον τρόπο με τον οποίο χτίζεται η αφήγηση μέσω της εναλλαγής τους, τις θέσεις της κάμερας, το σκηνικό χώρο, το φωτισμό και το ρόλο τους. Η ομάδα πλάνου κατέγραψε τα πλάνα μιας σκηνής και παρατήρησε τη διάρκειά τους, το είδος τους και τη θέση της κάμερας στο καθένα από αυτά, ώστε να καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με τη νοηματοδότηση του κάθε πλάνου και το αισθητικό του αποτέλεσμα. Η ομάδα ήχου, τέλος, ασχολήθηκε με τον ρόλο του ήχου στην δημιουργία της ατμόσφαιρας και την απόδοση του νοήματος της ταινίας. Οι ήχοι διακρίθηκαν σε ήχους του περιβάλλοντος, φωνές (μονόλογοι, διάλογοι) και μουσική. Αναζητήθηκε η λειτουργία του καθενός, ο υπαινικτικός ρόλος της μουσικής και η σημασία των σιωπών και των παύσεων.

Η συνεργασία των ομάδων ήταν καλή. Όλα σχεδόν τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά στη διαδικασία, προτείνοντας, συμπληρώνοντας τις σκέψεις των συμμαθητών τους, βελτιώνοντας τα κείμενά τους. Η διδάσκουσα παρακολουθούσε διακριτικά τη συνεργασία των μαθητών χωρίς να παρεμβαίνει, εκτός και αν οι ίδιες οι ομάδες ζητούσαν τη βοήθεια ή τη γνώμη της. Ορισμένες ομάδες δεν ζήτησαν σχεδόν καθόλου βοήθεια, ενώ κάποιες άλλες ζητούσαν διευκρινίσεις ή τη διαβεβαίωση ότι η δουλειά τους είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Στο τέλος του διδακτικού δώρου οι ομάδες ανέβασαν τα PowerPoint στο wiki της τάξης. Η διδάσκουσα τους εξήγησε ότι, αφού τα δει, θα τα σχολιάσει, ώστε να γίνουν από τους μαθητές οι αναγκαίες βελτιώσεις πριν την παρουσίαση στην τάξη.

Παρακάτω παρατίθενται αποσπάσματα από σχόλια και συζητήσεις που έγιναν στο wiki καθώς και το τελικό αποτέλεσμα της εργασίας των ομάδων.

ΟΜΑΔΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Η παρουσίαση της ομάδας:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

1

Ο ΛΑΘΡΕΠΙΒΑΤΗΣ ΤΟΥ ΡΕΡΕ DANQUART

Μια ταινία βασισμένη στον φυλετικό ρατσισμό

4

Οι σχέσεις των προσώπων που εμφανίζονται

Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζονταν μεταξύ τους αλλά σχεδόν όλοι είχαν ένα κοινό. Ήταν από διαφορετικές χώρες.

2

Τα βασικά πρόσωπα της ταινίας και ο ρόλος τους

- Η ηλικιωμένη γυναίκα : Είναι η ρατσίστρια
- Ο νεαρός νέγρος : Είναι θύμα ρατσισμού

5

Η ανάδειξη του θέματος απ' τα δευτερεύοντα πρόσωπα:

- Τα δευτερεύοντα πρόσωπα συμμετέχουν στην ταινία για να δείξουν τις διαφορετικές απόψεις για τον ρατσισμό.
- Τα περισσότερα πρόσωπα διαφωνούν με όσα η κυρία λέει, αφού πολλοί απ' αυτούς είναι μετανάστες.
- Ο ηλικιωμένος κύριος φαίνεται να συμφωνεί μαζί της. Αυτός δεν έχει την ίδια γνώμη με τους άλλους.
- Κάποιοι μένουν ανέκφραστοι, για να μη δείξουν τι σκέφτονται.

3

Η δράση των άλλων προσώπων στην ταινία

- Η μαμά και το παιδάκι που γελάει
- Οι νεαροί Τούρκοι που φλερτάρουν τις κοπέλες και αντιδρούν στα λόγια της ηλικιωμένης γυναίκας
- Ο άντρας με την μηχανή, ο οποίος δεν είχε εισιτήριο
- Ο παππούς που συμφωνεί με την ρατσίστρια
- Και οι άλλοι επιβάτες που δείχνουν να προσβάλλονται
- Ο ελεγκτής των εισιτηρίων

6

Η έλλειψη διαλόγου.

- Στην ταινία δεν υπάρχει διάλογος.
- Υπάρχει μόνο ο μονόλογος της ηλικιωμένης γυναίκας στη μεγαλύτερη διάρκεια του έργου. Επίσης, η αντίδραση του νεαρού Τούρκου που και πάλι δεν οδηγεί σε διάλογο.
- Ο σεναριογράφος θέλει να δείξει ότι δεν υπάρχει επικοινωνία ανάμεσα μας.
- Οι άνθρωποι δεν αλλάζουν εύκολα γνώμη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

7

Ντύσιμο, ύφος και φωνή των πρωταγωνιστών.

- **Ηλικιωμένη:** Είναι ντυμένη με κομψά και ακριβά ρούχα. Από το ύφος και τον τόνο της φωνής της φαίνεται ότι είναι αγενής και υπερροπτική.
- **Νέγρος:** Είναι ντυμένος με απλά και φτηνά ρούχα. Είναι ευγενικός, ψύχραιμος και έξυπνος.

9

Ο μονόλογος της ηλικιωμένης

Ο λόγος της γυναίκας ήταν απότομος και προκλητικός για όλους τους επιβάτες, όχι μόνο για τον Νέγρο.

8

Στάση σώματος, χειρονομίες εκφράσεις προσώπου.

- **Ηλικιωμένη:** Αν και είναι ο θύτης, έχει στάση αμυντική και οι εκφράσεις της είναι λίγο φοβισμένη. Ίσως ανυσηχεί μήπως της επιτεθεί ο Νέγρος.
- **Νέγρος:** Είναι το θύμα, παρόλα αυτά κάθεται χαλαρός και τρώει. Έχει συνηθίσει αυτή τη συμπεριφορά και η έκφραση του είναι αδιάφορη.

10

Αντίδραση Νέγρου.

Η αντίδραση του Νέγρου, να αρπάζει το εισιτήριο της γυναίκας και να το μασουλήσει, ενώ είναι μια λάθος κίνηση, αν συνυπολογίσουμε όλα όσα είχαν συμβεί προηγουμένως μπορούμε να την δικαιολογήσουμε.

ΟΜΑΔΑ ΣΚΗΝΗΣ

said

at 5:47 pm on Jan 17, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Δυστυχώς δεν μπορούσαμε να απαντήσουμε στην δεύτερη ερώτησή!

Αμυλία Φουντουκή said

at 7:52 pm on Jan 18, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Καρίτσι η δουλειά σας είναι σε καλό ύψος. Βελτιώστε την λίγο λαμβάνοντας υπόψη τις παρακάτω παρατηρήσεις:

-2η διαφάνεια: Είναι σταθμός πένου όχι τραμ (διορθώστε τη λέξη τραμ)

- Η 2η ερώτηση ζητά να εξηγήσετε πώς η κάθε σκηνή προσθέτει ένα στοιχείο στην αφήγηση της ιστορίας. Π.χ. Στην 1η σκηνή αντιλαμβάνομαστε ότι βρισκόμαστε σε μία μεγαλούπολη-Πολιτεί ανθρώπων άγνωστα μεταξύ τους. Στην 3η και 4η σκηνή η σκηνιστική επένδυση μια πρώτη γνωριμία με το πρόσωπο που θα μπουκ στο τραμ κλπ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Στην 3η διαφάνεια να διευκρινίσετε για ποια σκηνή μιλάτε

-4η διαφάνεια: Ο φωτισμός είναι το φυσικό φως της ημέρας.]

5η διαφάνεια: Οι συμμαθητές σας δεν ξέρουν ποια ερώτηση απαντάτε, γι' αυτό να συμπεριλάβετε στον τίτλο σας κάτι πιο κατατοπιστικό π.χ. τις λέξεις ντύσιμο και γλώσσα του σώματος. Μιλήστε και για τη γλώσσα του σώματος: κινήσεις, εκφράσεις, βλέμματα κλπ.

Αυτό (δεν είναι πολλά, όσο κι αν φαίνεται το αυτίθετο)

Amalia Fountouki said

at 7:59 pm on Jan 18, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Συγγνώμη ΠΙΟ κατατοπιστικό (όχι ΠΟΙΟ)

Το αποτέλεσμα της δουλειάς τους ήταν το εξής:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

<p>1</p> <p>Schwarzfahrer ομάδα σκηνής</p> <p>Μαρίνα Σ. Σωφία Σ. Μαρία Μ. Θεοδώρα Κ. Γ'4</p>	<p>4</p> <p>Κάμερα...</p> <p>Αρκετά η κάμερα μας δείχνει να κινείται, όπως και να μην είναι στα σημεία που είναι από μας εσύ άνθρωποι. Σε κάποια σημεία είναι πολύ κοντινά πλάνο στους επιβάτες. Να τ'αποτην τον τρόπο δίνει εμφαση στα σημεία και στα πρόσωπα που είναι σημαντικά για την εξέλιξη της ταινίας.</p>
<p>2</p> <p>Σκηνές</p> <p><u>ΣΤΟ ΠΟΣ</u> (σε μια πόλη. Μέσα μεταφοράς)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1η σκηνή: Στάθμος τρένου. Τυχαίοι άνθρωποι. 2η σκηνή: Βελίος. Τυχαίοι άνθρωποι. <p><u>ΣΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΜ</u> (Γνωριμία με τα πρόσωπα της ταινίας)</p> <ul style="list-style-type: none"> 3η σκηνή: Δρόμος. Νεαρός με χαλασμένο μη χελούκι. 4η σκηνή: Πλατάκι. Μελλοντικοί επιβάτες (ηρωταγωνιστής). 	<p>5</p> <p>Σκηνικό Φωτισμός</p> <p>Η ταινία αρχίζει και στο τραμ. Ο φωτισμός είναι απλό γιατί είναι μέσα με αυτόν, μεταφορικά σκεπάζοντας πολλούς διαφορετικούς ανθρώπους. Ο φωτισμός είναι φυσικός, για να μοιάζει η σκηνή αληθινή. Ένα πρώιμο στο τραμ.</p>
<p>3</p> <p>Σκηνές (συνέχεια)</p> <p><u>ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΤΡΑΜ</u> (Η βασική σκηνή της ταινίας)</p> <ul style="list-style-type: none"> 5η σκηνή: Έργο. Επιβάτες (2 πρωταγωνιστές). <p><u>ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΑΜ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 6η σκηνή: Δρόμος. Ελεγκτής εισιτηρίων και ηλικιωμένη ρατσίστρια. 	<p>6</p> <p>Το συμπέρασμά μας είναι.....</p> <p>Ο τρόπος κινήματος δηλώνει την οικονομική της κατάσταση, για παράδειγμα η ηλικιωμένη κυρία, μέσα από τον τρόπο που έχει ντυθεί φαίνεται ότι είναι εύπορη και όχι καλή κοινωνική θέση.</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΟΜΑΔΑ ΠΛΑΝΟΥ

Amalia Fountouki said

at 8:10 pm on Jan 18, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Παιδιά, αυτό είναι σε powerpoint. Αν' ό,τι είδα δεν το κράτησε το trailer. Αν μπορείτε ξαναανεβάστε το

[Anonymous] said

at 5:41 pm on Jan 19, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Αν είναι όταν θα παρουσιασούμε τις ομάδες να μπορούμε να έχουμε έναν υπολογιστή που να έχει powerpoint για να μην αλλοιωθεί η δουλειά μας

Amalia Fountouki said

at 6:57 pm on Jan 19, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Ναι, θα το φροντίσω.

[Anonymous] said

at 3:03 pm on Jan 26, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

το ανεβασα!!

Amalia Fountouki said

at 4:40 pm on Jan 26, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

πολύ ωραία δουλειά! Θα ήταν τέλεια αν είχε και παραδείγματα. πχ.η παρατήρηση που έκανε ο Πανάγος στην τάξη, ότι κάποια στιγμή κάνει πολύ κοντινά πλάνο στα αυτιά και τα μάτια των επιβατών, για να τονίσει πως όλα βλέπουν, ακούν και αισπούν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η παρουσίαση που ετοίμασε η ομάδα ήταν η εξής:

<p>1 ☆</p> <p>Ο ΛΑΘΡΕΠΙΒΑΤΗΣ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΟΥΣΙΑ...</p> <p>SCHWARZFAHREK</p> <p>Ein Kurzspielfilm von Pepe Danquart</p>	<p>4</p> <p>Αυτά γίνονται κυρίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Για να μας δείξει τα συναισθήματα του κάθε επιβάτη αλλά και την κάθε του κίνηση και... □ να μπορούμε να καταλάβουμε εμείς ως θεατές το βαθύτερο νόημα της ταινίας
<p>2 ☆</p> <p>Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΡΑΜ...</p> <p>Επιλέγουμε να μελετήσουμε κατ'ανάγκη σκηνές στο τραμ και οι λόγοι είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εκεί διαδραματίζονται τα γεγονότα - Βλέπουμε διαφορετικούς ανθρώπους διαφορετικής ηλικίας και φύλου - Παρατηρούμε τα συναισθήματα των επιβατών - Μπορούμε να παρατηρήσουμε την κάθε κίνηση των ανθρώπων καθώς επίσης ποιος βγαίνει από κάποιους μπαίνει στο τραμ 	<p>5 ☆</p> <p>ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΝΕΑ ΕΝΤΥΠΩΣΗ...</p> <p>Μας δημιουργούνται οι εντυπώσεις από τις αναμνήσεις μας. Σημαντικότερα παρατηρούμε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Το πρόσωπο της γυναίκας για υπερβολία και τις αντιστάσεις της Τη διακρίσιμη οσμή που να κοίταζε τον γυριό, Γκρο, που έχω άσπρο τα μαλλιά σου Της εκφοράς των επιβατών στο τραμ <p>We don't need all these savages living off us!</p>
<p>3 ☆</p> <p>ΕΝΑ ΠΛΑΝΟ ΧΙΛΙΩΝ ΕΛΕΞΕΙΣ...</p> <p>Σχηματίζουμε αρκετές αλλαγές στα πλάνα της σκηνής. Κάποιες από αυτές είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Πολλές φορές επιλέξαμε να στα πρόσωπα των επιβατών □ Μας δείχνει γενικά πλάνα με κινήσεις ανθρώπων □ Κατά τη διάρκεια του μονολόγου της ηρωιάς κυρίως μας το πάει κυρίως στον ηχώρωμο αλλά και στους γύρω επιβάτες □ Έχοντάς μετρήσει την κίνηση του τραμ 	<p>6 ☆</p> <p>ΕΙΔΗ ΠΛΑΝΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ μακρίνα πλάνα (τραμ, οδός, πλατεία) ◆ Γενικά πλάνα (άνθρωποι στην πλατεία, οι επιβάτες που μπαίνουν στο τραμ) ◆ Μεσαία πλάνα (γυριό-μαύρος, παιδάκι, ο κύριος με το ποδήλατο) ◆ Γκρο πλάνα (γυριό-μαύρος, οι άνθρωποι στην πλατεία, τα κορίτσια στο τραμ, ο κύριος με το ποδήλατο) ◆ Αμερικάν (ο κύριος με το ποδήλατο, ο ελεγκτής, οι επιβάτες που μπαίνουν στο τραμ, οι άνθρωποι στην πλατεία) ◆ Βερτικάλι (οι άνθρωποι στην πλατεία, ο ελεγκτής, τραμ) ◆ Εστίαση βάθους (μέσα στο τραμ, επιβάτες)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

7

ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΣ...

- ❖ για να μας κατατοπίσει με το περιβάλλον
- ❖ για να δώσει μεγαλύτερη ένταση στα πρόσωπα
- ❖ για να δώσει έμφαση στις εκφράσεις και τα συναισθήματα του ηθοποιού
- ❖ για να εσπάσει στην κάθε κίνηση του ηθοποιού
- ❖ για να μας δώσει μια γενική εικόνα του ανθρώπου, μία πλήρη περιγραφή των κινήσεων, για να εσπάσει μόνο στα πρόσωπα που επιθυμεί

9

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ...

Οι πρωταγωνιστές της ταινίας είναι:

- Η γηραιά κυρία → κάμερα → κυρίως στο πρόσωπο αλλά και από τη μέση και πάνω
- Ο έγχρωμος → κάμερα → κυρίως στο πρόσωπο, τα βήματα αλλά και από τη μέση και πάνω

8

ΟΤΑΝ Ο ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΡΩΝΕΙ...

Η διάρκεια των πλάτων άλλοτε αυξάνεται και άλλοτε μειώνεται

- Όταν η κυρία είναι στην κλαμπ σκηνή ή τη γηραιά κυρία θέλουμε να δούμε την ενόχλησή της.
- Όταν η κυρία κοιτάει στα βήματα ο χρόνος κινείται πιο γρήγορα και περνάει πιο γρήγορα προσπαθώντας να μας μεταδώσει τα συναισθήματά των προσώπων.
- Στο τέλος όταν κοιτάει η κυρία στην τράπεζα ο χρόνος παύει να περνάει και περνάει για να δώσει το πρώτο πλάνο.

10

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΑ ΛΕΕΙ ΟΛΑ...

Ο σκηνοθέτης χρησιμοποιεί πολύ κοντινά πλάνα γιατί:

- ✓ θέλει να μας μεταδώσει τα συναισθήματα των προσώπων
- ✓ Για να φανταστούμε από τις εκφράσεις του προσώπου τις σκέψεις των ηρώων

11

**Λ. ΘΩΔΩΡΗΣ
Π. ΓΩΡΓΟΣ
Π. ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Π. ΓΙΑΝΝΑ
Π. ΕΥΤΥΧΙΑ
Π. ΔΑΙΚΗ
Ο. ΒΙΚΤΟΡΙΑ
Σ. ΧΡΥΣΟΥΛΑ**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΟΜΑΔΑ ΗΧΟΥ

Comments (1)

Αιμιλία Φουντούκη said

at 7:00 pm on Jan 16, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Γενικά πολύ καλή δουλειά. Δυστυχώς δεν προβάλλεται το απόσπασμα από την ταινία. Δεν ξέρω αν ο μάγος των μηχανημάτων Φ. [redacted] μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό. Το μόνο πράγμα που θα ήθελα να προσθέσετε είναι το πώς λειτουργεί η μουσική (σαξόφωνο), όταν οι ηθοποιοί δεν μιλάνε. Μήπως σαν σχόλιο σε όσα προηγήθηκαν; Τι συναίσθημα σας δημιουργεί η μουσική αυτή; Στην προτελευταία διαφάνεια να αντικαταστήσετε τη λέξη γέμισμα με τη λέξη γέμισμα. Στην τρίτη διαφάνεια διορθώστε τον τόνο στη λέξη εναλλαγή.

Αιμιλία Φουντούκη said

at 10:02 am on Jan 23, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Καλημέρα παιδιά! Το ppt που εφομάστε είναι αρκετά καλό, θα ήθελα όμως να προτείνω κάποιες βελτιώσεις:

3η και 2η διαφάνεια: Πολύ καλό. Στη 2η αντικαταστήστε τη λέξη "γρή" με τη λέξη "ηλεκτρομένη"

3η διαφάνεια: Θα πρέπει είτε στο ppt είτε στην προφορική παρουσίαση να συγκεκριμενοποιήσετε αυτά που λέτε με χρήση συγκεκριμένων παραδειγμάτων. Η διαφάνεια αυτή είναι μάλλον γενικόλογη και ασαφής. Διορθώστε τον τόνο στο εναλλαγή

Αιμιλία Φουντούκη said

at 10:05 am on Jan 23, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

4η-6η διαφάνεια: Ωραία, αλλά θα είχε ενδιαφέρον να μιλήσετε για ένα σημείο της ταινίας που δεν έχει λόγο, αλλά έχω μόνο μουσική. Πως ο ρόλος της μουσικής ε' αυτό το σημείο; Εκφράζει πως συναίσθημα; Τίνας;

Αιμιλία Φουντούκη said

at 10:18 am on Jan 23, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

9η διαφάνεια: Η προτελευταία ερώτηση του φύλλου εργασίας είναι: Γιατί ο πρωταγωνιστής και τα περισσότερα πρόσωπα δε μιλούν; Η φωνή της γυναίκας σε συνδυασμό με τη σιωπή των άλλων προσώπων δημιουργεί κάποια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα/κατάσταση;

Δε νομίζω ότι απαντάτε αυτή την ερώτηση στην 9η διαφάνεια. Πρέπει να μιλήσετε για την αντίθεση σιωπής των υπολοίπων και συνεχούς λόγου της κυρίας. Θυμηθείτε τη δυσφορία που κώσαστε, όταν πρωταγείστε την ταινία, επειδή η γυναίκα μιλούσε προσβλητικό ασταμάτητα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Redacted] said

at 11:46 pm on Jan 23, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

πάτε μας άορθύσις αν δεν βαριέστε... :)

Υ.Γ: Θα δω αν μπορώ να κάνω κάτι με τα βίντεο που δεν αναπαράγονται.

Amalia Φουντούκη said

at 11:01 am on Jan 25, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Μήπως μπορεί να κάνει κάτι και ο Φωκίων ή μήπως μόνο το όεκό που λάπτοπ μπορεί να το αναπαράγει

Amalia Φουντούκη said

at 11:09 am on Jan 25, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Ο πύλος όντως σημαίνει "Ο μάορος επβάτης". Νομίζω όπ η λέξη δεν σημαίνει και λαθρεπβάτης, απλώς στα ελληνικά αυθαίρετα όόθηκε αυτός ο πύλος στην ταινία. Δεν είμαι όμως βέβαιη γ' αυτό που λέω

Το τελικό προϊόν της εργασίας τους ήταν το παρακάτω:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

1

SCHWARZFÄHRER

(Ο λαθρεπιβάτης του Pepe Danquart)
(ταινιά μικρού μήκους)

4

Χωρίς ήχο

2

ΗΧΟΣ

- = 1^η σκηνή με ήχο: Τρένο (ρόδες και κόρνα)
- = 2^η >> : Πρόλογος ταινίας (τάξη μουσική)
- = 3^η >> : Ραδιόφωνο νεγρου (τάξη μουσική)
- = 4^η >> : Πλήθος (ομιλίες)
- = 5^η >> : Αναμμα μηχανής
- = 6^η >> : Ομιλία νεγρου
- = 7^η >> : Μονόλογος γυναίκας
- = 8^η >> : Μουσική σε σκηνές όπου οι ηθοποιοί δεν μιλάνε
- = 9^η >> : MP3 του νέου (κρουστά)
- = 10^η >> : Μουσική καθώς προβάλλεται το τραμ

5

Με ήχο

3

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

- ☐ Παρατηρούμε την εναλλαγή των ήχων και της μουσικής στο μεγαλύτερο μέρος του έργου.
- ☐ Σχεδόν κάθε σκηνή έχει τον δικό της ήχο ο οποίος λειτουργεί με βάση τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών και εξυπηρετεί τους σκοπούς του έργου.
- ☐ Ο σκηνοθέτης δημιουργεί έτσι την ατμόσφαιρα της κάθε σκηνής. Ο ήχος άλλοτε προέρχεται από το περιβάλλον και άλλοτε εκφράζει τα συναισθήματα των ηρώων.

6

Πως σας φάνηκε η σκηνή χωρίς ήχο?

Βαρετή, διότι δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε τι γινόταν στην σκηνή. Ενώ όταν το είδαμε με ήχο, όχι μόνο αντήληφθήκαμε τι έγινε, αλλά και ήταν ενδιαφέρον

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

<p>7</p> <h3>Αυξομείωση έντασης ήχου</h3> <ul style="list-style-type: none"> = Η αυξομείωση της έντασης του ήχου συναντάται σε πολλά σημεία της ταινίας. ☒ Χρησιμοποιείται για να γεμίσει τα σημεία, που δεν μιλάνε οι ηθοποιοί, δηλαδή η ένταση αυξάνεται όταν δεν μιλάνε οι ηθοποιοί και χαμηλώνει όταν μιλάνε. ☒ Η τζαζ μουσική εκφράζει τα συναισθήματα του νεαρού. 	<p>9</p> <h3>Συμπέρασμα</h3> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Ο ήχος συνδυάζεται με την εικόνα. ☒ Το νόημα της ταινίας δεν είναι ολοκληρωμένο ούτε μόνο με την εικόνα ούτε μόνο με τον ήχο. ☒ Οι ήχοι προκαλούν σκέψεις και συναισθήματα.
<p>8</p> <h3>Φωνή</h3> <ul style="list-style-type: none"> = Στην ταινία μία κυρία η ηλικιωμένη κυρία, ενώ όλοι οι άλλοι είναι σιωπηλοί. = Οι υπολόγοι επιβάτες δεν μιλούν επειδή δεν θέλουν να ανακατευτούν και δεν θέλουν να πουν τη γνώμη τους. = Η γυναίκα είναι η μόνη που μιλάει και ο τόνος της είναι επιθετικός και αυτό δημιουργεί έναν κινεματικό στο θραύτη και την κάνει αντιπαθητική. 	<p>10</p> <h3>ΤΕΛΟΣ</h3> <p>Μία εργασία της ομάδας ήχου της τάξης Γ'4</p> <p>Φωκίων Σ. Ζαφράν Μ. Εμμανουήλ Π. Στυλιανός Π. Γεωργία Π. Μιρότώ Π. Παναγιώτης Μ.</p> <p>2014-2015</p>

γ' φάση: 5^η και 6^η διδακτική ώρα – στην αίθουσα διδασκαλίας (παρουσίαση των εργασιών)

Στο διάστημα που μεσολάβησε οι ομάδες και η διδάσκουσα συνεργάστηκαν μέσω του wiki, για να διορθώσουν, να βελτιώσουν και να δώσουν στα PowerPoint την τελική τους μορφή και στη συνέχεια παρουσίασαν τα αποτελέσματα των εργασιών τους στην ολομέλεια. Στην αίθουσα μεταφέρθηκε ένας φορητός υπολογιστής, ο οποίος συνδέθηκε με τον διαδραστικό πίνακα. Παρουσίασε πρώτα η ομάδα σεναρίου, μετά η ομάδα σκηνης, η ομάδα πλάνου και τέλος η ομάδα ήχου (οι υποομάδες των δύο τελευταίων ομάδων είχαν ετοιμάσει κοινή παρουσίαση). Επιλέχθηκε αυτή η σειρά, ώστε να τηρηθεί η ακολουθία με την οποία ετοιμάζεται μια ταινία στην πραγματικότητα (πρώτα γράφεται στο σενάριο – φανταστική αναπαράσταση της ταινίας και μετά υλοποιείται).

Οι ομάδες παρουσίασαν τα συμπεράσματά τους στους συμμαθητές τους με προθυμία επιδιώκοντας να συμμετέχουν όλοι στην παρουσίαση, να είναι σαφείς, ακριβείς και μεταδοτικοί και να χρησιμοποιούν το PowerPoint ως σημείο αναφοράς και όχι σαν ένα κείμενο που καλούνται απλώς να διαβάσουν στην ολομέλεια. Ο τελευταίος αυτός στόχος δεν επιτεύχθηκε στον ίδιο βαθμό από όλους τους μαθητές. Γενικά, ορισμένα μέλη της κάθε ομάδας είχαν μια ιδιαίτερη άνεση στην προφορική παρουσίαση και αυτά ανέλαβαν και τα πιο απαιτητικά σημεία της. Όλοι όμως προσπάθησαν να συμμετάσχουν και να μιλήσουν όσο γίνεται πιο αποτελεσματικά στους συμμαθητές τους. Οι υπόλοιποι μαθητές παρακολουθούσαν με ενδιαφέρον θέτοντας σε ορισμένες περιπτώσεις διευκρινιστικές ερωτήσεις και κάνοντας σχόλια για τον τρόπο που είχαν στήσει τα PowerPoint οι συμμαθητές τους. Η διδάσκουσα παρενέβαινε σε περιπτώσεις που έκρινε ότι χρειαζόταν να διευκρινιστεί περισσότερο κάτι ή να αναδειχθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια μια παρατήρηση.

Μετά την παρουσίαση όλων των εργασιών ζητήθηκε από τους μαθητές να καταλήξουν σε γενικά συμπεράσματα για τους κώδικες του κινηματογράφου και τον τρόπο με τον οποίο αυτοί συμπλέκονται μεταξύ τους προκειμένου να υπηρετήσουν τους στόχους του σκηνοθέτη. Οι μαθητές φάνηκε να έχουν συνειδητοποιήσει ότι οι πολλαπλοί τρόποι μιας ταινίας – το σενάριο, η διάρθρωση και ο ρυθμός της, η θέση της κάμερας, ο φωτισμός, οι ήχοι και η μουσική – συνυπάρχουν ισότιμα και αλληλεπιδρούν για να ολοκληρωθεί το νόημά της και να επιτευχθεί ο στόχος της. Παρατήρησαν επίσης πως, όταν παρακολουθούμε μια ταινία, συνήθως μένουμε στη γενική αίσθηση που αποκομίζουμε από αυτήν και δεν προσέχουμε αρκετά τα επιμέρους στοιχεία της και ότι αυτή ήταν μια ωραία ευκαιρία να ασκήσουν την παρατηρητικότητά τους.

Οι μαθητές εκδήλωσαν, επίσης, την επιθυμία να γυρίσουν και αυτοί μια δική τους ταινία, πράγμα που προβλεπόταν και από το συνταγμένο σενάριο ως μία από τις δύο εκδοχές για την τελευταία φάση του. Η διδάσκουσα τους εξήγησε ότι αυτό θα ήταν πολύ ενδιαφέρον, αλλά πρακτικοί λόγοι, όπως η πίεση του χρόνου, μας

αναγκάζουν να μην υλοποιήσουμε αυτή την ιδέα. Αντί γι' αυτό στην επόμενη συνάντησή μας θα ασκούνταν στη δημιουργική γραφή συνθέτοντας ποικίλα ομαδοσυνεργατικά κείμενα με αφορμή την ταινία του Pepe Danquart (εναλλακτική πρόταση του συνταγμένου σεναρίου για την περίπτωση που δεν γυρίσει ταινία).

δ' φάση: 7^η και 8^η διδακτική ώρα – στην αίθουσα διδασκαλίας (δημιουργία και παρουσίαση ομαδοσυνεργατικών κειμένων)

Οι δύο υποομάδες πλάνου και ήχου λειτούργησαν σε αυτή τη φάση ως αυτόνομες ομάδες, ενώ οι ομάδες σεναρίου και σκηνης παρέμειναν ως είχαν. Διαμορφώθηκαν έτσι έξι ανεξάρτητες ομάδες, οι οποίες επεξεργάστηκαν για μία διδακτική ώρα το [2^ο φύλλο εργασίας](#) που υπήρχε στην επιφάνεια εργασίας του φορητού υπολογιστή τους.

Αποστολή της κάθε ομάδας ήταν να υποθέσει ότι είναι ένας δημοσιογράφος, που τυχαία επέβαινε στο τραμ ή ο ελεγκτής των εισιτηρίων ή κάποιος άλλος επιβάτης που παρακολούθησε το περιστατικό και να συνθέσουν ομαδοσυνεργατικά ένα κείμενο σχετικό με το συμβάν που θα ανήκει σε διαφορετικό κάθε φορά κειμενικό είδος και θα αναδεικνύει το περιστατικό από την οπτική γωνία του κάθε προσώπου. Τα κειμενικά είδη που επιλέχθηκαν ήταν άρθρο σε εφημερίδα, συνέντευξη του νεαρού αλλοδαπού, blog, αναφορά του ελεγκτή στην υπηρεσία του, ημερολόγιο, διάλογος.

Αφού οι μαθητές άνοιξαν το φύλλο εργασίας και ενημερώθηκαν για την αποστολή τους, η διδάσκουσα ζήτησε από την κάθε ομάδα ξεχωριστά να θυμηθεί βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους που έπρεπε να δημιουργήσει τόσο ως προς τα τυπικά του χαρακτηριστικά όσο και προς το ύφος, τις γλωσσικές ιδιαιτερότητες, τις λεξιλογικές και συντακτικές επιλογές που επιβάλλει η περίσταση επικοινωνίας. Τους ζητήθηκε επίσης να λάβουν υπόψη την ιδιότητα, την ηλικία και το μορφωτικό επίπεδο των προσώπων.

Η συνεργασία των ομάδων ήταν πολύ καλή και το ενδιαφέρον για τη δραστηριότητα αυξημένο. Οι ομάδες ζητούσαν από τη διδάσκουσα κυρίως να τους

επιβεβαιώσει ότι το κείμενό τους κινείται στη σωστή κατεύθυνση. Η ομάδα που έπρεπε να συντάξει την αναφορά του ελεγκτή ζητούσε βοήθεια και στις λεξιλογικές επιλογές της ρωτώντας πώς να πούμε πιο επίσημα μια λέξη (π.χ. αντί «να τα ρίξει στον ξένο», «να ενοχοποιήσει τον αλλοδαπό»). Η ομάδα που δυσκολεύτηκε περισσότερο ήταν αυτή που έπρεπε να συντάξει το άρθρο. Εκεί οι μαθητές ξεκίνησαν χωρίς να έχουν ξεκαθαρίσει τον στόχο του κειμένου τους και τη δομή του, έσβηναν, αναθεωρούσαν και τελικά η μία διδακτική ώρα δεν ήταν επαρκής, για να ολοκληρώσουν το κείμενό τους. Επειδή δεν υπήρχε αντικειμενικά η δυνατότητα να διαθέσουμε και άλλη διδακτική ώρα στη συγγραφή των κειμένων, στην ομάδα αυτή και σε δύο ακόμα που δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν τα κείμενά τους ανατέθηκε να συνεργαστούν γι' αυτό το σκοπό από το σπίτι μέσω του wiki. Αλλά και όλες οι υπόλοιπες δήλωσαν ότι θα βελτιώσουν τα κείμενά τους πριν την τελική παρουσίαση.

Τα κείμενα των μαθητών στην τελική τους μορφή ήταν τα παρακάτω:

[ΟΜΑΔΑ ΗΧΟΥ 1](#) (άρθρο επιβάτη-δημοσιογράφου στην εφημερίδα όπου εργάζεται)

“Ρατσισμός”

Σήμερα το πρωί σε ένα τραμ παρατηρήθηκε ένα θλιβερό κοινωνικό φαινόμενο γνωστό ως ρατσισμός. Πρόσεξα μια ηλικιωμένη γυναίκα να κατακρίνει έναν νεαρό νέγρο λόγω του χρώματός του, φαινόμενο το οποίο παρατηρείται δυστυχώς συχνά στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Τα αίτια του κοινωνικού αυτού φαινομένου είναι η διαφορετικότητα στην καταγωγή, τη θρησκεία, το φύλο, τις σεξουαλικές επιλογές ή σε αναπηρία. Ιδιαίτερα ο ρατσισμός λόγω καταγωγής είναι πολύ έντονος στις μέρες μας και εκφράζεται με πράξεις βίας τόσο σωματικής όσο και ψυχολογικής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το φαινόμενο είναι πολύ επικίνδυνο, γιατί μια κοινωνία που ζει μέσα στη βία δεν μπορεί να προοδεύσει. Σήμερα είναι ανάγκη να υπάρχει σεβασμός στη διαφορετικότητα. Δεν έχει σημασία το χρώμα, αλλά οι ικανότητες και τα ταλέντα που έχει ο καθένας μας τα οποία μπορούν να ωφελήσουν την κοινωνία.

Σε όλες τις χώρες της Ευρώπης κατοικούν αλλοδαποί και αυτό είναι κάτι που δεν θα αλλάξει σύντομα. Γι' αυτό είναι ανάγκη να συμβάλουμε όλοι στην καταπολέμηση του ρατσισμού, η οικογένεια, το σχολείο, τα ΜΜΕ, αλλά και ο καθένας μας ξεχωριστά. Πρέπει όλοι να αντιδρούμε όταν βλέπουμε ρατσιστικές συμπεριφορές μπροστά στα μάτια μας και να μη μένουμε αδιάφοροι και σιωπηλοί.

[ΟΜΑΔΑ ΗΧΟΥ 2](#) (συνέντευξη νεαρού αλλοδαπού σε επιβάτη-δημοσιογράφο)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ήταν μια κανονική μέρα εργασίας. Ξεκίνησα για την δουλειά μου, μπήκα στο τραμ. Όταν άνοιξαν οι πόρτες του τραμ, είδα τον ελεγκτή να συνοδεύει μια ηλικιωμένη γυναίκα προς την έξοδο. Ρώτησα έναν τυχαίο επιβάτη (ήταν ένας ηλικιωμένος) τι είχε γίνει, και μου είπε ότι είχε δημιουργηθεί σκηνή και την πλήρωσε η ηλικιωμένη κυρία... Έπειτα, πήγα στην θέση που καθόταν προηγουμένως η κυρία και άρχισα να κάνω κάποιες ερωτήσεις στον νέγρο σχετικά με το συμβάν.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Καλημέρα σας. Με λένε Χανς. Εσάς;

ΝΕΑΡΟΣ: Καλημέρα σας, με λένε Τσέτσε.

ΔΗΜ.: Είμαι δημοσιογράφος, και θα ήθελα να συναντηθούμε έξω από τον σταθμό όποτε μπορείτε για να σας πάρω μια συνέντευξη σχετικά με το συμβάν με την ηλικιωμένη κυρία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΝΕΑΡΟΣ: Ναι, θα χαιρόμουν πολύ να σας δώσω μια συνέντευξη πάνω σε αυτό το θέμα.

ΔΗΜ.: Έχω ένα κενό στις 6:30 το απόγευμα σήμερα. Μπορείτε τότε;

ΝΕΑΡΟΣ: Ναι, νομίζω μπορώ..

ΔΗΜ.: Εντάξει λοιπόν, τα λέμε τότε.

ΝΕΑΡΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ!

5 λεπτά μετά: Έφτασα στον προορισμό μου, κατεβαίνω από τραμ και χαιρετάω τον νεαρό.

7 ώρες μετά (5:00 το απόγευμα): Ουφ, ήταν μια πολύ κουραστική μέρα..Παραλίγο να ξεχάσω την συνέντευξη!!

(6:20 το απόγευμα): Να 'τος έρχεται! Ελπίζω να πάει καλά η συνέντευξη.

ΔΗΜ.: Καλησπέρα, ακριβώς στην ώρα σας!

ΝΕΑΡΟΣ: Καλησπέρα, ξανασυναντιόμαστε λοιπόν!

ΔΗΜ.: Ας ξεκινήσουμε. Για αρχή, θα ήθελα να μάθω από πού κατάγεστε.

ΝΕΑΡΟΣ: Κατάγομαι από το Ζιμπάμπουε και είμαι μετανάστης στην Γερμανία.

ΔΗΜ.: Τι σας έκανε να μεταναστεύσετε;

ΝΕΑΡΟΣ: Το γνωστά προβλήματα... Δεν υπάρχουν καλοπληρωμένες δουλειές στην πατρίδα μου, οι συνθήκες ζωής είναι άθλιες και πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να ξεσπάσει πόλεμος.. Στη Γερμανία έχω έναν παιδικό φίλο (αυτόν πήγαίνα να δω το πρωί) που με βοήθησε να φτιάξω την ζωή μου στην Γερμανία. Και να 'μαι λοιπόν!

ΔΗΜ.: Κάποια στιγμή πρέπει οι αναπτυσσόμενες χώρες να γίνουν βιώσιμες! Και δε μου λέτε, ποια είναι η ηλικία σας; Και πόσα χρόνια ζείτε στη Γερμανία;

ΝΕΑΡΟΣ: Είμαι 27 χρονών και είμαι στην Γερμανία περίπου 5 χρόνια.

ΔΗΜ.: Αυτή τη περίοδο εργάζεστε;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΝΕΑΡΟΣ: Ναι, αλλά δεν έχω μια σταθερή δουλειά ακόμα..

ΔΗΜ.: Τι δουλειά κάνετε;

ΝΕΑΡΟΣ: Τις Δευτέρες και τις Τετάρτες είμαι σερβιτόρος σε ένα μπαρ. Την Παρασκευή δουλεύω ως αχθοφόρος.

ΔΗΜ.: Να βγαίνει το μεροκάματο δηλαδή.. Έχετε όμως κανένα όνειρο για το μέλλον;

ΝΕΑΡΟΣ: Πάντα ήθελα να γίνω δάσκαλος, αλλά βλέπετε δεν έλαβα την αναγκαία παιδεία για να μπορώ να διδάξω.. Το μόνο όνειρο που έχω κάνει για το μέλλον είναι να φτιάξω τη δική μου οικογένεια και να ζήσω ευτυχισμένα μαζί της.

ΔΗΜ.: Ας μπούμε στο θέμα. Θα μπορούσατε να μου πείτε τι έγινε στο τραμ; Γιατί ο ελεγκτής έβγαλε την κυρία έξω;

ΝΕΑΡΟΣ: Λοιπόν, όλα άρχισαν όταν μπήκα στο τραμ. Αφού κάθισα δίπλα από την ηλικιωμένη κυρία εκείνη άρχισε ένα ρατσιστικό κήρυγμα περί των ξένων και γενικά των <<μαύρων>>. Για να πω την αλήθεια... τσαντίστηκα πολύ, αλλά συγκρατήθηκα. Δηλαδή μέχρι να έρθει ο ελεγκτής...

ΔΗΜ.: Τι έγινε μόλις ήρθε ο ελεγκτής;

ΝΕΑΡΟΣ: Όταν πλησίασε ο ελεγκτής, άρπαξα το εισιτήριο της γριάς και το έφαγα! Δεν είμαι περήφανος για αυτό, αλλά ήταν ο μόνος τρόπος να σωπάσει!

ΔΗΜ.: Το φάγατε;! Και ποια ήταν η αντίδρασή της;

ΝΕΑΡΟΣ: Ξαφνιάστηκε και μετά με κατηγορήσε στον ελεγκτή, αλλά ευτυχώς δεν την πίστεψε, αφού κανείς δεν την υποστήριξε, και την συνόδεψε έξω.

ΔΗΜ.: Μισό λεπτό... όταν μπήκα στο τραμ ρώτησα έναν ηλικιωμένο άνθρωπο τι έγινε, και μου είπε ότι δημιουργήθηκε σκηνή και την πλήρωσε η ηλικιωμένη κυρία. Όμως γιατί κανένας δεν μίλησε όταν της φάγατε το εισιτήριο; Μήπως φταίει το ρατσιστικό κήρυγμα της κυρίας;

ΝΕΑΡΟΣ: Ναι, ακριβώς όπως το είπατε, ρωτήσατε τον ηλικιωμένο κύριο απέναντι που συμφωνούσε όμως με τις πεποιθήσεις της ηλικιωμένης κυρίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Όσο για το δικό μου ξέσπασμα σίγουρα δικαιολογείται αλλά δεν ήταν και κάτι ευγενικό.

ΔΗΜ.: Ναι αλλά ήσασταν εν βρασμώ λόγου της κυρίας.

ΝΕΑΡΟΣ: Αυτό είναι αλήθεια..

ΔΗΜ.: Πρέπει όμως να είναι σκληρό να σας υποβάλλουνε σε συνεχή ρατσισμό..

ΝΕΑΡΟΣ: Είναι πολύ, αλλά πλέον το έχω συνηθίσει.

ΔΗΜ.: Δηλαδή σας συμβαίνει συχνά;

ΝΕΑΡΟΣ: Όχι πολύ συχνά αφού συχνάζω περισσότερο με την νέα γενιά.

ΔΗΜ.: Για πείτε μου, για τι σας κατηγορήσε η κυρία;

ΝΕΑΡΟΣ: Αρχισε με το να με βρίζει, να λέει ότι βρωμάω και ότι είναι άξεστος. Μετά άρχισε να με κατηγορεί για το ότι δεν πληρώνω τους φόρους μου, ότι δουλεύω παράνομα και κλέβω τις δουλειές από την Γερμανία!

ΔΗΜ.: Μα αυτό δεν έχει λογική! Δεν γίνεται να κλέβει κάποιος την δουλειά από άλλους απλώς επειδή εκείνοι δεν την πήραν! Και εκτός από αυτό, είμαι σίγουρος πως εκείνη δεν έχει έρθει σε κατάσταση που να πρέπει να μεταναστεύσει!

ΝΕΑΡΟΣ: Παρόλα αυτά εγώ παρέμεινα ψύχραιμος.. Εκείνη όμως συνέχισε λέγοντας ότι οι μαύροι μεταδίδουμε αρρώστιες όταν ερχόμαστε στην χώρα 'τους'. Εκείνη την ώρα ήρθε ο ελεγκτής και είπε την τελευταία της κουβέντα. Μόλις είπε ότι όλοι οι μετανάστες δεν έχουν ηθικές αξίες και είναι επικίνδυνοι για τους άλλους σαν να μην είναι άνθρωποι! Λες και είναι κακοποιοί αφού έρχονται από άλλες χώρες και όχι από την δική τους! Νομίζουν ότι είμαστε εντελώς διαφορετικοί, ενώ στην πραγματικότητα έχουμε πολλά κοινά.

ΔΗΜ.: Κατάλαβα... Πόσο άσχημο είναι να υποβάλλεται κάποιος σε οποιοδήποτε είδος ρατσισμού;

ΝΕΑΡΟΣ: Σίγουρα είναι το πιο άδικο πράγμα γιατί κρίνεται κάποιος από κάποιον άλλο ο οποίος δεν γνωρίζει τίποτα για τον πρώτο. Δηλαδή κάποιος άνθρωπος έχοντας υιοθετήσει στερεότυπα κρίνουν τους άλλους αδιακρίτως.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΔΗΜ.: Πιστεύετε ότι αυτό το φαινόμενο, του ρατσισμού δηλαδή, σιγά-σιγά μειώνεται;

ΝΕΑΡΟΣ: Ναι το πιστεύω αυτό. Οι νέοι άνθρωποι είναι πιο ανοικτοί στο να δέχονται τους πάντες έτσι όπως είναι και να μην ντρέπονται για αυτό.

ΔΗΜ.: Σας ευχαριστώ πολύ και χαίρομαι που σας γνώρισα.

ΝΕΑΡΟΣ: Να 'στε καλά, και εγώ χάρηκα.

ΟΜΑΔΑ ΠΛΑΝΟΥ 1 (κείμενο σε blog)

ΦΑΣΑΡΙΑ ΣΤΟ TRAM

27.08.1993

Είχα πολύ καιρό να σας γράψω αλλά τώρα που βρήκα χρόνο θα ήθελα να σας διηγηθώ ένα γεγονός που συνέβη αν και δεν πολυκατάλαβα τι ακριβώς "παίχτηκε".

Από όσα είδα, μία σχετικά μεγάλη κυρία φώναζε, έβριζε και υποτιμούσε έναν νέγρο σε ένα τραμ ο οποίος καθόταν δίπλα της. Βέβαια επειδή είχα τα ακουστικά δεν καταλάβαινα τι ακριβώς γινόταν αλλά έπειτα με πληροφόρησαν για το τι έγινε στην πραγματικότητα. Το γεγονός αυτό με προβλημάτισε αρκετά. Δεν μπορώ να καταλάβω πόσο άθλια μπορούν να συμπεριφέρονται κάποιои. Πόσο άξεστος μπορεί να γίνει ο χαρακτήρας ενός ανθρώπου. Μα καλά, δεν σκέφτονται πως αυτό επιδρά στην ψυχολογία του άλλου; Με τσάντισε, με εκνεύρισε και το χειρότερο πράγμα για εμένα ήταν πως κανένας δεν αντέδρασε. Όλοι έμειναν αμίλητοι, σιωπηλοί λες και κατάπιαν το αμίλητο νερό...Μπορεί να έμεινα σιωπηλός αλλά δεν μου αρέσει να προκαλώ. Ίσως και οι υπόλοιποι να πίστευαν το ίδιο με μένα γι' αυτό και δεν αντέδρασαν. Από την άλλη αν ο νέγρος ζητούσε υποστήριξη θα του την έδινα. Θα ήμουν μαζί του και με το παραπάνω, θα ξεσήκωνα και τους επιβάτες στο τραμ να κάνουν το ίδιο αλλά όπως και οι άλλοι δεν αντέδρασα. Ήταν λάθος μου και το αναγνωρίζω, φαντάζομαι πως θα ένιωθε... έχω πέσει και εγώ θύμα ρατσισμού. Επειδή έχω διαφορετικά σεξουαλικά ενδιαφέροντα δε σημαίνει πως δεν είμαι άνθρωπος, εξάλλου όλοι είμαστε διαφορετικοί μα όλοι είμαστε ίσοι

Πολλές φορές οι άνθρωποι μιλούν όταν δεν πρέπει και άλλες φορές που είναι αναγκαίο δεν βγάζουν άχνα. Είναι τραγικό και στενάχωρο. Θα μπορούσαν να υπερασπιστούν τον νέγρο μέσα σε αυτούς και εγώ.... Αλλά μάταια...Τίποτα δεν έγινε...

Περιμένω να ακούσω και τις δικιές σας απόψεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ανεβηκε σήμερα στις 11:15

FRANK

ΟΜΑΔΑ ΠΛΑΝΟΥ 2 (αναφορά ελεγκτή στην υπηρεσία του)

Αξιότιμε κύριε προϊστάμενε

27/8/1993

Σήμερα ημέρα Τετάρτη και ώρα 12:30 στο τραμ 63 ήρθα αντιμέτωπος με μία ακραία ρατσιστική συμπεριφορά που δεν αρμόζει στις μέρες μας.

Μία γυναίκα μεγάλης ηλικίας ισχυριζόταν ότι ο αλλοδαπός άντρας που καθόταν στα αριστερά της, άρπαξε και έφαγε το εισιτήριό της. Είναι προφανές πως προσπάθησε να δικαιολογηθεί μη έχοντας το εισιτήριό της και να ενοχοποιήσει τον αλλοδαπό επηρεασμένη από στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Της ζήτησα να αποβιβαστεί από το τραμ. Στην αρχή φυσικά δεν δέχτηκε τονίζοντας και επιμένοντας πως έχει δίκιο. Την απείλησα ότι θα πληρώσει τα διπλά και στο τέλος αποδέχτηκε τη πράξη της. Το ποσό που της επιβλήθηκε ως πρόστιμο είναι αυτό που ορίζεται από το νόμο και οφείλει να το πληρώσει μέσα σε μια εβδομάδα. Αν δεν το τηρήσει τότε το ποσό θα αυξηθεί και θα καταγραφεί στη λίστα του τμήματος μας.

Ελπίζω να έπραξα σωστά περιμένω και την δική σας άποψη αλλά και περαιτέρω οδηγίες για ανάλογα περιστατικά.

Με εκτίμηση,

ο ελεγκτής των εισιτηρίων

Χάνς Γέγκερ

ΟΜΑΔΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ (ημερολόγιο επιβάτη – μοτοσυκλετιστή)

Παρασκευή 13 Αυγούστου 1993

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σήμερα ξύπνησα στις 7:00 όπως πάντα. Άργησα να φύγω για την δουλειά, γιατί όταν κατέβηκα στο γκαράζ και έβαλα μπροστά την μηχανή δεν ξεκινούσε. Παρόλα αυτά όταν δούλεψε αγνόησα το πρόβλημα και ξεκίνησα για την δουλειά.

Στα μισά της διαδρομής η μηχανή άρχισε να κάνει έναν περίεργο θόρυβο και ξαφνικά σταμάτησε να λειτουργεί. Την ατυχία μου! Ευτυχώς τουλάχιστον εκεί κοντά ήταν ο σταθμός του τραμ. Πέντε λεπτά αργότερα πέρασε το τραμ και συνέχισα το δρόμο προς τη δουλειά μου. Όταν μπήκα συνειδητοποίησα πως δεν είχα εισιτήριο, αλλά τι μπορούσα να κάνω; Κοίταξα προσεκτικά και ευτυχώς δεν είδα κάποιον ελεγκτή εισιτηρίων.

Μετά από λίγο πρόσεξα ένα νέγρο και μία ηλικιωμένη που τον προσέβαλε για την καταγωγή του. Ο νέγρος δεν αντιδρούσε, αλλά η ηλικιωμένη του έριχνε όλο και περισσότερες κατηγορίες. Εγώ όμως αισθάνθηκα πολύ περίεργα και άβολα και ντροπή για την συμπεριφορά της ηλικιωμένης. Είχα και τα νεύρα μου για τη μηχανή, έκανε και ζέστη και η γριά αύξανε τον εκνευρισμό μου. Πώς κρατήθηκα...

Σα να μην έφταναν όλα αυτά μετά από δύο στάσεις μπήκε ελεγκτής! Αγχώθηκα πολύ και έτρεμα ολόκληρος μήπως αντιληφθεί πως δεν είχα εισιτήριο. Την ώρα εκείνη όταν ο ελεγκτής έβλεπε τα εισιτήρια των υπολοίπων, ο νέγρος άρπαξε το εισιτήριο της ηλικιωμένης και το έφαγε! Την στιγμή που πήγε στη γριά και της ζήτησε το εισιτήριο εκείνη του είπε πως ο νέγρος της το έφαγε. Φυσικά εκείνος δεν την πίστεψε και την πήρε στον τερματισμό για να πληρώσει το πρόστιμο. Τελικά σε εμένα δεν ήρθε για να μου ζητήσει το εισιτήριο και την γλίτωσα. Να ναι καλά το παλικάρι! Έτσι πήγα στην δουλειά μου κάποια λεπτά αργότερα και δεν τέθηκε κάποιο θέμα.

Τι μέρα κι αυτή...

Τα λέμε αύριο,

ώρα για ύπνο !! Πρωί πρωί πρέπει να πάω και τη μηχανή στο συνεργείο.

ΟΜΑΔΑ ΣΚΗΝΗΣ (διάλογος παιδιού με τους γονείς του)

Το παιδί γυρνάει στο σπίτι του με τη μητέρα του γεμάτο απορίες. Κάθονται στην κουζίνα ενώ ο πατέρας διαβάζει εφημερίδα και η μαμά ετοιμάζει το φαγητό.

Παιδί: Μαμά τι έγινε στο τραμ;

Μητέρα: Τι εννοείς αγάπη μου;

Παιδί: Με εκείνη τη γυναίκα και το Νέγρο, που έφαγε το εισιτήριο.

Πατέρας: Τι έκανε;;;

Παιδί: Της έφαγε το εισιτήριο μπαμπά! Καλά είχε πολλή πλάκα! Όταν μπήκε αυτός με τη στολή που βλέπει τα εισιτήριά μας ο νέγρος βούτηξε το εισιτήριο της γριάς, το μάσησε και το κατάπιε!

Πατέρας: (Τον κοιτά με δυσπιστία)

Παιδί: Αλήθεια! Απέναντί μου καθότανε. Τον είδα.

Πατέρας: Καλά, γιατί το έκανε αυτό;

Παιδί: Γιατί του είχε σπάσει τα νεύρα. Συνέχεια μιλούσε με μια ενοχλητική φωνή και τον έβριζε που ήταν μαύρος. Εγώ να σου πω την αλήθεια τον λυπήθηκα. Μα τι την είχε πιάσει;

Μητέρα: Λοιπόν άκου παιδί μου! Μέσα στο τραμ συναντάμε άτομα διαφόρων εθνικοτήτων. Αυτό ενοχλεί μερικούς από εμάς που δεν συμπαθούν τους ξένους.

Παιδί: Γιατί δεν τους συμπαθούν;

Μητέρα: Γιατί δεν έχουν μάθει να σέβονται το διαφορετικό.

Παιδί: Δεν έχουν μάθει; Ποιος μας το μαθαίνει αυτό;

Μητέρα: Οι γονείς και οι δάσκαλοι! Όλα είναι θέμα ανατροφής και εκπαίδευσης παιδί μου. Η οικογένεια δίνει τα πρώτα ερεθίσματα και ευθύνεται για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα στο μεγαλύτερο βαθμό. Οι γονείς πρέπει να μιλάνε στα παιδιά για το ρατσισμό.

Παιδί: Εγώ δε θα γίνω ρατσιστής! Εεε... μαμά;

Μητέρα: Καλά θα κάνεις! Έτσι πρέπει! Άστα αυτά για τώρα όμως και έλα να με βοηθήσεις να στρώσουμε το τραπέζι!

Οι παραπάνω εργασίες παρουσιάστηκαν την 8^η διδακτική ώρα. Τα κείμενα των ομάδων προβάλλονταν στον διαδραστικό πίνακα, ενώ τα μέλη της ομάδας διάβαζαν τα κείμενά τους. Τα διαλογικά κείμενα διαβάστηκαν από δύο ή τρεις μαθητές ανάλογα με τα πρόσωπα του διαλόγου. Οι μαθητές επεδίωξαν να είναι άμεσοι και παραστατικοί και να αποδώσουν στον προφορικό λόγο όχι μόνο το περιεχόμενο, αλλά και το αίσθημα των προσώπων που υποδύονταν, ενώ άκουγαν με ενδιαφέρον παρατηρήσεις των συμμαθητών τους και της διδάσκουσας που αφορούσαν την εκφορά του κειμένου.

Πριν την ανάγνωση των κειμένων είχε διευκρινιστεί στους μαθητές ότι θα έπρεπε να παρακολουθήσουν με προσοχή τα κείμενα των συμμαθητών τους και να τα αξιολογήσουν με κριτήρια: α) το κατά ποσό διέθεταν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του είδους τους β) την πληρότητα του περιεχομένου γ) την πειστικότητά τους: αν δηλαδή το κείμενο ανταποκρινόταν στην ιδιότητα, την ηλικία, το πιθανό μορφωτικό επίπεδο των προσώπων. Οι παρατηρήσεις τους ήταν τις περισσότερες φορές καίριες και επιτυχείς. Παρατήρησαν π.χ. ότι το ημερολόγιο ήταν αρκετά πλήρες, θα έπρεπε όμως να ήταν πιο άμεσο, με περισσότερα στοιχεία προφορικότητας και να εκφράζει περισσότερα συναισθήματα. Ενώ για τη συνέντευξη παρατήρησαν ότι είναι άμεση, ολοκληρωμένη, θίγει πολλές πλευρές του θέματος και δεν αφήνει κενά. Διασκέδασαν επίσης με τον διάλογο του παιδιού με τους γονείς του, ο οποίος διαβάστηκε και πολύ παραστατικά από τους μαθητές της συγκεκριμένης ομάδας.

Στο τέλος της διδακτικής ώρας ανακοινώθηκε στους μαθητές ότι τα κείμενα που συνέταξαν στην τελευταία φάση του σεναρίου πρόκειται να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του σχολείου.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο φύλλο εργασίας

ΟΜΑΔΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Παρακολουθείστε την ταινία *Ο λαθρεπιβάτης του Pepe Danquart* που θα βρείτε αποθηκευμένη στην επιφάνεια εργασίας.

Το έργο σας στην ομάδα είναι να μας πληροφορήσετε για τα χαρακτηριστικά του σεναρίου της ταινίας που παρακολουθήσατε. Η ενημέρωση θα γίνει με προβολή παρουσίασης.

- Ποιο είναι το θέμα της ταινίας;
- Ποια είναι τα βασικά πρόσωπα της ταινίας; Ποια είναι η δράση τους;
- Ποια είναι η δράση των άλλων προσώπων που εμφανίζονται στην ταινία;
- Ποιες σχέσεις διακρίνετε ανάμεσα στα πρόσωπα που εμφανίζονται στην ταινία;
- Η επιλογή των δευτερευόντων προσώπων πώς σχετίζεται με το θέμα και πώς εξυπηρετεί το στόχο του σεναριογράφου, δηλαδή την ανάδειξη του θεματός του;
- Υπάρχει διάλογος στην ταινία; Πού νομίζετε ότι οφείλεται αυτή η επιλογή του σεναριογράφου;

- Εστιάστε στους πρωταγωνιστές. Τι πληροφορίες παίρνετε γι' αυτούς από τον τόνο της φωνής τους, το ύφος τους, το ντύσιμό τους, τη στάση του σώματος, τις χειρονομίες, τις εκφράσεις του προσώπου τους;
- Πώς χαρακτηρίζετε τον λόγο της ηλικιωμένης γυναίκας;
- Πώς χαρακτηρίζετε την αντίδραση του νεαρού;
- Ανεβάστε το ppt που ετοιμάσατε στο wiki της τάξης.

[\(πίσω\)](#)

ΟΜΑΔΑ ΣΚΗΝΗΣ

Παρακολουθείστε την ταινία *Ο λαθρεπιβάτης του Pepe Danquart* που θα βρείτε αποθηκευμένη στην επιφάνεια εργασίας.

Το έργο σας στην ομάδα είναι να μας πληροφορήσετε για τη λειτουργία της σκηνής στην ταινία που παρακολουθήσατε.. Η ενημέρωση θα γίνει με προβολή παρουσίασης.

- Πόσες σκηνές εντοπίσατε στην ταινία; Τι και ποιους βλέπετε στις διάφορες σκηνές;
- Εξηγήστε πώς στην κάθε σκηνή τίθενται οι βάσεις της επόμενης, πώς δηλαδή εξυπηρετείται η εξέλιξη της δράσης.
- Πού νομίζετε ότι βρίσκεται η κάμερα στις διάφορες σκηνές; Αν είχε τοποθετηθεί αλλού θα είχε άλλο αποτέλεσμα;

- Πώς συμβάλλουν το σκηνικό και ο φωτισμός στη νοηματοδότηση της κάθε σκηνής;
- Μπορείτε να βγάλετε συμπεράσματα για την ιδιότητα, την κοινωνική θέση, τις κοινωνικές σχέσεις των προσώπων από τα ρούχα τους και τη γλώσσα του σώματος;
- Ανεβάστε το ppt που ετοιμάσατε στο wiki της τάξης.

[\(πίσω\)](#)

ΟΜΑΔΑ ΠΛΑΝΟΥ

Παρακολουθείστε την ταινία *Ο λαθρεπιβάτης του Pepe Danquart* που θα βρείτε αποθηκευμένη στην επιφάνεια εργασίας.

Το έργο σας στην ομάδα είναι να μας πληροφορήσετε για τη λειτουργία του πλάνου στην ταινία που παρακολουθήσατε. Η ενημέρωση θα γίνει με προβολή παρουσίασης.

- Επιλέξτε μία σκηνή ή μια σεκάνς και παρατηρήστε τα πλάνα που την απαρτίζουν.
- Σημειώστε όλες τις αλλαγές στα πλάνα και εξηγήστε γιατί αλλάζει το πλάνο στο συγκεκριμένο σημείο;
- Δίνονται νέες πληροφορίες ή δημιουργούνται νέες εντυπώσεις απ' αυτή την αλλαγή;

- Ποιο το είδος των πλάνων που επιλέγει να χρησιμοποιήσει ο σκηνοθέτης (γενικό, αμερικέν, μεσαίο, γκρο πλαν); Αιτιολογήστε την επιλογή του.
- Η διάρκεια των πλάνων αυξάνεται ή συντομεύει σε κάποια σημεία της σκηνής; Ο χρόνος των πλάνων δημιουργεί έναν συγκεκριμένο ρυθμό; Ποιος είναι αυτός;
- Εστιάστε στους πρωταγωνιστές. Πού κινείται η κάμερα όταν τους κινηματογραφεί;
- Βρείτε ένα σημείο της ταινίας όπου ο σκηνοθέτης χρησιμοποιεί πολύ κοντινά πλάνα. Γιατί νομίζετε ότι τα επέλεξε;
- Ανεβάστε το ppt που ετοιμάσατε στο wiki της τάξης.

[\(πίσω\)](#)

ΟΜΑΔΑ ΗΧΟΥ

Παρακολουθείστε την ταινία *Ο λαθρεπιβάτης του Pepe Danquart* που θα βρείτε αποθηκευμένη στην επιφάνεια εργασίας.

Το έργο της ομάδας σας είναι να μας πληροφορήσετε για το ρόλο του ήχου, σε σχέση με την εικόνα, στην ταινία που παρακολουθήσατε. Η ενημέρωση θα γίνει με προβολή παρουσίασης.

- Παρατηρήστε τους ήχους που ακούγονται στην ταινία (ήχοι από το περιβάλλον, μουσική, διάλογοι/μονόλογοι). Περιγράψτε τους, σχολιάστε τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται, τις εναλλαγές τους και το σκοπό που εξυπηρετούν.

- Η μουσική που ακούγεται στην ταινία επηρεάζει τη νοηματοδότηση της κάθε σκηνής; Θα διαφοροποιούνταν το αποτέλεσμα αν έλειπε η μουσική; (Δοκιμάστε να κλείσετε τη μουσική σε διάφορα σημεία της ταινίας. Παρακολουθείστε τα με και χωρίς μουσική).
- Παρατηρείτε αυξομείωση της έντασης του ήχου ή της μουσικής; Ποιο το αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών;
- Παρατηρείστε τον τόνο, τη διακύμανση, την ένταση της φωνής των προσώπων που μιλούν. Επηρεάζουν την εντύπωση που σχηματίζεται για τα πρόσωπα;
- Γιατί ο πρωταγωνιστής και τα περισσότερα πρόσωπα δε μιλούν; Η φωνή της γυναίκας σε συνδυασμό με τη σιωπή των άλλων προσώπων δημιουργεί κάποια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα/κατάσταση;
- Πώς συνδυάζονται εικόνα και ήχος για να δημιουργήσουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα; Ποια είναι η συνεισφορά των επιμέρους στοιχείων;
- Ανεβάστε το ppt που ετοιμάσατε στο wiki της τάξης. [\(πίσω\)](#)

2^ο φύλλο εργασίας

Ομάδα ήχου 1

Υποθέστε ότι είστε ένας δημοσιογράφος που επέβαινε στο τραμ και παρακολούθησε το περιστατικό. Συντάξτε ένα **άρθρο** για την εφημερίδα στην οποία εργάζεστε, όπου

θα αναφέρεστε στο περιστατικό και θα εκφράζετε τους προβληματισμούς που σας γεννήθηκαν από αυτό.

Ομάδα ήχου 2

Υποθέστε ότι είστε ένας δημοσιογράφος που επέβαινε στο τραμ και παρακολούθησε το περιστατικό. Μετά την αποχώρηση του ελεγκτή και της κυρίας προσεγγίσατε το νεαρό νέγρο και του ζητήσατε να σας δώσει μία **συνέντευξη** για το περιοδικό στο οποίο εργάζεστε. Ο νεαρός δέχτηκε. Γράψτε το κείμενο της συνέντευξης.

Ομάδα πλάνου 1

Υποθέστε ότι είστε ένας από τους επιβάτες του τραμ και παρακολουθήσατε το περιστατικό. Γράψτε ένα κείμενο που σκέφτεστε να δημοσιεύσετε σε ένα **blog** με αφορμή όσα συνέβησαν εκεί.

Ομάδα πλάνου 2

Υποθέστε ότι είστε ο ελεγκτής των εισιτηρίων που μπήκε στο τραμ. Γράψτε το κείμενο της **αναφοράς** που κάνατε στην υπηρεσία σας για το περιστατικό.

Ομάδα σεναρίου

Υποθέστε ότι είστε ο μοτοσικλετιστής που του χάλασε η μηχανή και μπήκε στο τραμ. Καταγράψτε στο **ημερολόγιό** σας την πρωινή σας περιπέτεια και τους προβληματισμούς που σας γεννήθηκαν από όσα έγιναν στο τραμ.

Ομάδα σκηνής

Μια στάση παρακάτω τα δύο κορίτσια και οι δύο νεαροί που επέβαιναν στο τραμ κατεβαίνουν. Το περιστατικό τους προβλημάτισε αρκετά και γι' αυτό αποφασίζουν

να πουν ένα αναψυκτικό και να το συζητήσουν. Γράψτε το **διάλογο των τεσσάρων παιδιών** αναπτύσσοντας τους προβληματισμούς τους.

Ή

Το παιδί που καθόταν απέναντι από το νεαρό και την κυρία επιστρέφει στο σπίτι μαζί με τη μητέρα του γεμάτο προβληματισμούς και απορίες. Αφηγείται στο μπαμπά του το περιστατικό που συνέβη στο τραμ και αρχίζει μια σχετική συζήτηση με τους γονείς του. Γράψτε **τον διάλόγό τους**.

[\(πίσω\)](#)

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το τελευταίο μέρος των δραστηριοτήτων (παραγωγή ομαδοσυνεργατικών κειμένων) θα μπορούσε, όπως προτείνεται και από το συνταγμένο διδακτικό σενάριο, να αντικατασταθεί από τη δημιουργία μιας ταινίας από τους μαθητές. Το παρόν σενάριο διδασκαλίας θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει μέρος ενός project με θέμα τον ρατσισμό. Μία άλλη εκδοχή θα ήταν η παραπάνω ιδέα να αποτελέσει τη βάση ενός άλλου project με θέμα τη δημιουργία μιας ταινίας μικρού μήκους, όχι απαραίτητα με το ίδιο θέμα, αλλά με θέμα που θα επιλέξουν οι μαθητές με κριτήριο τα ενδιαφέροντα και την ηλικία τους. Σε κάθε περίπτωση ως ταινία αφετηρίας θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί οποιαδήποτε άλλη ταινία κρινόταν κατάλληλη από τον διδάσκοντα.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η διαδικασία της εφαρμογής του σεναρίου κύλησε πολύ καλά. Η ταινία ως καλλιτεχνικό προϊόν αλλά και το θέμα της άγγιξε τους μαθητές και αυτό αποτέλεσε την ιδανική βάση για να συμμετάσχουν με ενδιαφέρον στις δραστηριότητες. Ένας άλλος παράγοντας που συνέβαλε σε αυτό ήταν η εργασία σε ομάδες και η δυνατότητα αυτενέργειας, η οποία κινητοποίησε ιδιαίτερος τους μαθητές. Επειδή είχαν προηγηθεί και άλλες ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με τη διαδικασία και οι ομάδες συνεργάστηκαν και οργανώθηκαν γρήγορα και αποτελεσματικά. Οι δραστηριότητες του 1^{ου} φύλλου εργασίας (αποδόμηση της κινηματογραφικής ταινίας) μπορούν να θεωρηθούν μια καλή αρχή στην κατεύθυνση του κριτικού οπτικού γραμματισμού, είναι αναγκαίο όμως αυτός να καλλιεργείται με κάθε ευκαιρία στη διάρκεια της σχολικής ζωής.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BFI Education. 2003. *Look again! A teaching guide to using film and television with three-to-eleven-year-olds.*

<http://www.bfi.org.uk/sites/bfi.org.uk/files/downloads/bfi-education-look-again-teaching-guide-to-film-and-tv-2013-03.pdf>

ΔΕΠΠΣ. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο*, ΦΕΚ 303B/13-3-2003).

Kalantzis, M. & B. Kope. 1999. Πολυγραμματισμοί: επενεξέταση του τι θεωρούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας Στο Α.Φ. Χρηστίδης (επιμ.). «Ισχυρές» και «ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού, τ. 2, σ.σ. 680-695. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κοντούλα Ο., Σωτηροπούλου Χ. & Ε. Τύμπα. 2012. Κριτικός γραμματισμός και κινηματογράφος. «Διαβάζοντας» τις σύγχρονες ταινίες φαντασίας. Στο Ε. Κούρτη (επιμ.) *Παιδική ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*, τ. Β', σ.σ. 87-105. Αθήνα: Ηρόδοτος/O.M.E.P.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. www.greeklanguage.gr/digitalshool

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Μελέτη στο πλαίσιο της Δράσης 62 (Π.3.1.3)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

www.greeklanguage.gr/digitalshool

Kress, G. & T. van Leeuwen. 2001. *Multimodal Discourse*. London:Arnold.

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. [Πρόγραμμα Σπουδών](#) για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής γλώσσα και Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο. Νέο Σχολείο (Σχολείο 21^{ου} αιώνα)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα.

Σαπουντζής, Γ. 2011. Η εφαρμογή της θεωρίας του Κοινοτικού Εποικοδομητισμού (Communal Constructivism, C.C.) σε περιβάλλοντα διαδικτυακής μάθησης. Στο *Τα Εκπαιδευτικά*, τ. 99-100, σ.σ. 162-171. <http://www.taekpaideutika.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΡΙΚΟΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ΣΕΝΑΡΙΟ

Το κείμενο που περιγράφει αναλυτικά την **πλοκή**, τις σκηνές και τους διαλόγους μιας κινηματογραφικής (ή τηλεοπτικής) ταινίας

ΕΙΚΟΝΑ

ΠΛΑΝΟ - SHOT: Πλάνο ονομάζεται μια λήψη ενός αντικείμενου (ανθρώπου, τοπίου, κλπ.), από την στιγμή που πατήσουμε το κουμπί της κάμερας για να αρχίσει αυτήν να λειτουργεί, μέχρι την στιγμή που το ξαναπατήσουμε για να σταματήσει την λειτουργία της. Το πλάνο θεωρείται η μονάδα του κινηματογραφικού φιλμ (όπως περίπου η λέξη στον γραπτό λόγο)

ΕΙΔΗ ΠΛΑΝΩΝ

- **γενικό πλάνο - long shot:** Καδράρισμα στο οποίο φαίνεται ολόκληρη η ανθρώπινη φιγούρα
- **γκρο πλάνο - close up:** καδράρισμα στο οποίο φαίνεται μόνο το πρόσωπο του ανθρώπου
- **αμερικέν (αμερικάνικο πλάνο):** Καδράρισμα στο οποίο η ανθρώπινη μορφή δείχνεται από το γόνατο ως το κεφάλι.
- **μεσαίο πλάνο:** καδράρισμα στο οποίο η ανθρώπινη φιγούρα φαίνεται από τη μέση και πάνω.

ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΜΕΡΑΣ

βερτικάλ (κατακόρυφη κίνηση): Η κίνηση της κάμερας όταν στρέφεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω, με την βάση της σταθερή.

πανοραμική: Η κίνηση της κάμερας δεξιά ή αριστερά, χωρίς να μετακινείται η βάση της.

τράβελινγκ: Κίνηση της κάμερας επάνω σε όχημα με ρόδες. Έχουμε τράβελινγκ εμπρός και πίσω όταν η κάμερα πλησιάζει ή απομακρύνεται από το αντικείμενο και τράβελινγκ λατεράλ, όταν κινείται παράλληλα προς το αντικείμενο.

Γωνίες λήψης: Είναι η «άποψη» του φακού και η τοποθέτησή του έτσι ώστε το πλάνο να εμπίπτει σε κάποια από τις παρακάτω κατηγορίες

- **Νορμάλ:** Η κάμερα κοιτάζει το θέμα/τον ήρωα στο ύψος του προσώπου του (αφόρτιστο συναισθηματικά πλάνο)
- **Πλονζέ:** Η κάμερα κοιτάζει από ψηλά το θέμα/τον ήρωα, «ταπεινώνοντάς τον»
- **Κοντρ-πλονζέ:** Η κάμερα κοιτάζει από κάτω προς τα πάνω το θέμα, ανυψώνοντάς το σημασιολογικά

ΣΚΗΝΗ: Ένα ή περισσότερα πλάνα που αναφέρονται στον ίδιο χώρο (ντεκόρ) και στον ίδιο χρόνο. Όταν ένα από τα δύο αλλάζει έχουμε αλλαγή σκηνής. Ταυτίζουμε εδώ το χώρο με το ντεκόρ και δεν τον εννοούμε με την ευρεία του έννοια, διότι όταν για παράδειγμα μία δράση διεξάγεται στον 5ο όροφο μιας πολυκατοικίας και μεταφερθεί στο ισόγειό της, έχουμε αλλαγή σκηνής (αφού άλλαξε το ντεκόρ), έστω και αν ο χώρος με την ευρεία του έννοια παρέμεινε ο ίδιος (η πολυκατοικία).

ΣΕΚΑΝΣ – SEQUENCE: Μία ή περισσότερες σκηνές που παρουσιάζουν ενότητα χώρου, χρόνου, ή δράσης, π.χ. 1η σεκάνς: στο σπίτι του πρωταγωνιστή, 2η σεκάνς: στο ξενοδοχείο όπου περνά τις διακοπές του, κλπ.

ΗΧΟΣ

Ο ρόλος του ήχου για μια ταινία είναι πολύ σημαντικός. Ήχος είναι οι φωνές των ηθοποιών, οτιδήποτε άλλο ακούγεται σε μια ταινία, αλλά και η μουσική της επένδυση. Ο ήχος μπορεί να είναι σύγχρονος ή ντουμπλαρισμένος

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΗΧΟΣ

Ηχογραφείται ταυτόχρονα με τη λήψη του πλάνου

ΝΤΟΥΜΠΛΑΡΙΣΜΕΝΟΣ ΗΧΟΣ

Αυτός που καταγράφεται στο στούντιο σε διαφορετικό χρόνο από την ταινία

ντουμπλάζ: Η διαδικασία αντικατάστασης μέρους ή όλων των φωνών στην μπάντα του ήχου, για να διορθωθούν λάθη, ή για να επανεγγραφούν διάλογοι.

ήχος εκτός οθόνης (off ήχος, εκτός πεδίου ήχος) - offscreen sound: Ήχος από μια πηγή που βρίσκεται μεν στο χώρο της σκηνής, αλλά σε κάποιο σημείο έξω από αυτό που βλέπουμε στην οθόνη, π.χ. βρισκόμαστε σε μία σχολική αίθουσα και βλέπουμε τα παιδιά να παρακολουθούν το μάθημα, ενώ ακούμε την δασκάλα, την οποία όμως δεν βλέπουμε. Η φωνή της δασκάλας είναι "ήχος εκτός οθόνης".

[\(πίσω\)](#)